

İlham Əliyevdən sahibkarlara növbəti böyük dəstək

Prezidentin qəbul etdiyi qərarlara əsasən iş adamlarının güzəştli kredit almaq imkanları genişləndirilir, faizlərin bir hissəsini dövlət maliyyələşdirir

Bəşəriyyəti çətin sınaq qarşısında qoyan qlobal pandemiya ölkələrin iqtisadiyyatına ciddi mənfi təsirini göstərməkdədir. Bir tərəfdən karantin dövründə işsiz əhəlinin maddi durumunun yaxşılaşdırılması, sahibkarlıq subyektlərinə dəstək göstərilməsi, əlbəttə ki, dövlətin iqtisadi imkanlarına təsir edən amillərdir. Pandemiya az itkilərlə çıxaq üçün qabaqcıl tədbirlər görən Azərbaycan dövləti makroiqtisadi sabitliyi qorumaq üçün imkanlarını səfərbər edib. Hökumət əhəlinin sosial rifahının yaxşılaşdırılması, sahibkarlara dəyər zərərin ödənilməsi istiqamətində ciddi qərarlar qəbul edib, bir sıra qanunvericilik aktlarında dəyişikliklər olunub. Bu dəyişikliklərə əsasən, sahibkarlıq subyektlərinə vergi güzəştləri və tətillərinin verilməsi, sosial sığorta yükünün azaldılması, kredit faizlərinin subsidiyalaşdırılması və zəmanət alətlərinin təkmilləşdirilməsi prosesi həyata keçirilir. Beləliklə, Prezident İlham Əliyevin təşəbbüsü və tapşırıqları əsasında hökumət milli iqtisadiyyata zərərli minimalaşdırmağa çalışır.

130 mindən çox sahibkara göstərilən maliyyə dəstəyi

Hazırda sahibkarlara dövlət dəstəyi davam etdirilir. İş adamlarının güzəştli kredit almaq imkanları genişləndirilir.

Prezident İlham Əliyevin qəbul etdiyi qərarlar dövlət başçısının hansısa çətin vəziyyətdə sahibkarların ən böyük hamisi olduğunu bir daha təsdiqlənmiş oldu. İndi hər kəs şahiddir ki,

dövlət başçısı beynəlxalq müstəvidə baş vermiş problemin yarada biləcəyi fəsadların neytrallaşdırılması istiqamətində zəruri olan bütün addımları atır.

Iqtisadiyyata geniş dəstək paketini həyata edən proqramlar təxirəsalınmaz maliyyə dəstəyinin həyata keçirilməsi, biznes və investisiya mühitinin cəlb-ediciliyinin daha da artırılması nəzərdə tutur. Bu gündə 130 mindən çox sahibkara maliyyə dəstəyi göstərilib. Qəbul edilmiş proqramlar işçi həyatı ilə birlikdə 310 mindən artıq və-

təndaşı əhatə edib. Aktiv vergidəyicilərinin əksəriyyəti dövlətdən dəstək alıb və indiyədək 155 milyon manatdan çox maliyyə vəsaiti sahibkarların bank hesablarına köçürülüb.

Iqtisadiyyat naziri Mikayıl Cəbbarov qeyd edib ki, qəbul edilmiş vergi və sosial güzəştlər paketinin ümumi maliyyə dəyəri 130 milyon manatdır. Güzəştlər pandemiyanın təsirinə məruz qalan mikro, kiçik və orta sahibkarlıq subyektlərini, bəzi dəyişikliklər isə bütövlükdə hər bir vergidəyicisini əhatə edir. Bu güzəştlər paketi ortamüddətli dövr üçün sahibkarların vergi və sosial yükünün azaldılmasına səbəb olacaq, onlara öz gəlirlərini bərpa etməyə və biznesini inkişaf etdirməyə, bütövlükdə özəl sektorun genişlənməsinə zəmin yaradacaq.

Elektron Kredit Platforması yaradılıb

Pandemiya dövründə cənab Prezidentin 2020-ci il 4 iyun tarixli fərmanı ilə iqtisadiyyat Nazirliyinin Sahibkarlığın İnkişafı Fondunun vəsaiti hesabına güzəştli kreditlərin verilməsi qaydası təsdiq olunub və fondun niyyətlərində dəyişikliklər edilib.

Yeni mexanizmlər biznes krediti vəsaitinin alınması prosedurlarının asanlaşdırılması və inzibatçılığın sadələşdirilməsi nəzərdə tutur. Sahibkarların dövlət zəmanətli krediti asan əldə etməsi üçün Elektron Kredit Platforması yaradılıb. Belə ki, biznes krediti almaq istəyən sahibkar onlayn rejimdə bu platforma üzərindən müraciət edəcək. Müvəkkil kredit təşkilatlarının iştirakı ilə elektron platforma üzərindən dövlət dəstəyinin həyata keçirilməsi mexanizmi MDB-də ilk dəfə Azərbaycanda tətbiq olunur. Elektron Kredit Platforması sahibkara şəffaf, çevik, məmur müdaxiləsindən kənar, sağlam rəqabət mühitində kredit almaq imkanı yaradır. Eyni zamanda kredit üçün müraciət sistemi sahibkar tərəfindən izləyə bilən rəqəmsal həllə sükənir. Yeni qaydalar əsasında, Sahibkarlığın İnkişafı Fondunun sahibkarlığın güzəştli kreditləşdirilməsinin yeni mexanizmləri də tətbiq olunur. Bu mexanizmlərdən biri daşınmaz əmlak girovlu olmayan sahibkarların güzəştli kreditlərə çıxış imkanlarının yaradılması məqsədilə avadanlıqların alınması üçün onlara kreditlər verilməsidir.

Ardı 2-ci səh.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2019-cu il 30 dekabr tarixli 911 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi haqqında Əsasnamə"də və 2020-ci il 12 may tarixli 1017 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Dövlət Vergi Xidmətinin Əsasnaməsi"ndə dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq qərar alıram:

1. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2019-cu il 30 dekabr tarixli 911 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2019, № 12, maddə 1954; Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2020-ci il 12 may tarixli 1017 nömrəli Fərmanı) "Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi haqqında Əsasnamə"yə aşağıdakı məzmununda 3.0.91-5-ci yarımbənd əlavə edilmişdir: "3.0.91-5. strukturuna daxil olan müvafiq qurum vasitəsilə sahibkarlıq fəaliyyəti subyektləri və onların vəzifəli şəxsləri tərəfindən epidemiya əleyhinə rejimin, sanitariya-gigiyena və karantin rejimlərinin tələblərinə əməl edilməsinə nəzarətə həyata keçirmək;".

2. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2020-ci il 12 may tarixli 1017 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Dövlət Vergi Xidmətinin Əsasnaməsi"ne aşağıdakı məzmununda 3.0.18-1-ci yarımbənd əlavə edilmişdir: "3.0.18-1. sahibkarlıq fəaliyyəti subyektləri və onların vəzifəli şəxsləri tərəfindən epidemiya əleyhinə rejimin, sanitariya-gigiyena və karantin rejimlərinin tələblərinə əməl edilməsinə nəzarətə həyata keçirmək;".

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 3 iyul 2020-ci il

Azərbaycan qazının ixracı artır

Gürcüstan və Türkiyə istehlak etdikləri mavi yanacaqın çox hissəsini ölkəmizdən alırlar

Bu ilin ilk 5 ayında Azərbaycandan qaz ixracı keyli artıb.

Belə ki, yanvar-may aylarında xaricə qaz satışı 5,6 milyard kubmetr təşkil edib. Bu da ötən ilin müvafiq dövründə olduğundan 13,4 faiz çoxdur.

Keçən ilin eyni dövrü ilə müqayisədə Türkiyəyə 21,7 faiz çox, yəni 4,3 milyard kubmetrdən artıq qaz ixrac edilib. Gürcüstanı ixrac edilən qazın həcmi 1,2 milyard kubmetr, Heydər Əliyev adına Bakı-Tbilisi-Ceyhan boru kəməri sistemində verilən qazın həcmi isə 51 min kubmetr olub. Bu barədə Azərbaycanın Energetika Nazirliyi məlumat verib.

Gürcüstanın Davamlı İnkişaf və İqtisadiyyat Nazirliyinin yaydığı məlumatda da bildirilir ki, bu ölkənin cari il üçün təsdiq olunmuş təbii qaz balansında dəyişikliklər edilib. Dəyişikliyə əsasən,

Gürcüstanın təbii qaz balansına 2,56 milyard kubmetr əlavə ediləcək. Gürcüstan bu qazın 2,33 milyard kubmetrini və ya 91,2 faizini Azərbaycandan alacaq. Beləliklə, Gürcüstanın və Türkiyənin qaz idxal etdiyi əsas ölkə Azərbaycandır.

Azərbaycan qazını Gürcüstan Cənubi Qafqaz Boru Kəməri (CQBK) çatdırır. Xatırladaq ki, CQBK dünya səviyyəli boru kəməri sistemidir. Bu xətt Azərbaycanda 443 və Gürcüstanda 248 kilometr məsafə boyu uzanır. Sistem hər iki ölkədə eləcə də yerüstü obyektləri - kompressor stansiyaları və nəzarət-ölçü qovşaqları var.

Ardı 4-cü səh.

Karantin rejiminin tətbiqi Azərbaycanda yoluxma sayının stabil qalmasına səbəb olub

Yer kürəsinin hər yerində tüğyan edən yeni tip koronavirus - COVID-19-un yayılmasının qarşısının alınması üçün aylardır mübarizə aparılır. Ölkələr çoxsaylı tədbirlər görür, virusun təsirinin azaldılması məqsədilə müxtəlif addımlar atır. Lakin hələ də qlobal pandemiyanın qarşısını tam almaq mümkün olmayıb. Koronavirus bütün dünyada daha aqressiv şəkildə yoluxmağa və can almağa davam edir. Bu səbəbdən Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı COVID-19 virusuna yoluxma hallarının yenidən artmağa başladığı ölkələrin sakinlərini evdən imkan daxilində az hallarda çıxmağa çağırır.

"Virusun artması və ya sürətlə yayılmasının mövcud olduğu ölkələrdə insanların qarşısında seçim var. Hər kəs virusa yoluxduqda halda infeksiyanın daha da yayılmaması üçün etməli olduğunu bilməlidir. Həmin bölgələrdə olarkən sizə evdə qalmanızı deyirlərsə, evdə qalın. Çünki ön xətdə çalışanları bunu edə bilmir. Bu məsələdə hamımız özümüzü düşünməliyik", - deyərək Təşkilatın Kəskin Xəstəliklər Bölməsinin Texniki Qrupunun rəhbəri Maria van Kerkhove bildirib.

Azərbaycan hökumətinin bu məsələ ilə bağlı siyasəti məlumdur. Dövlət koronavirusun hələ yeni yayılmağa başladığı günlərdən pandemiya qarşı qəti tədbirlər həyata keçirir. Bu istiqamətdə görülən mühüm qabaqcıl və operativ tədbirlər infeksiyanın yayılmasını mümkün qədər məhdudlaşdırmağa, sanitariya-epidemioloji vəziyyəti nəzarətdə saxlamağa və pandemiyanın geniş vüsət almasının qarşısını almağa imkan verdi.

Ardı 4-cü səh.

Qlobal böhran dünya turizmini də çökdürüb

Ümumdünya Turizm Təşkilatı Prezident İlham Əliyevin pandemiya dövründə bu sahə ilə bağlı qəbul etdiyi qərarları çox yüksək qiymətləndirir

Dünyanı çənginə alan qlobal pandemiyanın ən çox ziyan vurduğu sahələrdən biri də turizm sektorudur. Aylardır əksər böyük dövlətlərin sərhədləri qapalıdır. 2020-ci ilin əvvəlindən dünya turizm sənayesinin itkiləri təxminən 1 trilyon 500 milyon dollara bərabərdir. BMT-nin Ümumdünya Turizm Təşkilatı hesab edir ki, hökumətlərin və beynəlxalq təşkilatların dəstəyi olmadan bu sahə şokdan yaxa qurtara bilməz.

Əlbəttə ki, bu mənfi tendensiya Azərbaycanda da hiss olunmaqdadır. Çünki pandemiya öncə Azərbaycana gələnlərin sayında hər öten il artım müşahidə olunurdu. Hətta 2019-cu ildə rekord gös-

terici qeydə alınmışdı. Ölkəmizə 3 milyon çox əcnəbi vətəndaş səfər etmişdi. Göründüyü kimi, qlobal pandemiya iqtisadi sektorun bütün sahələrinə ciddi təsirini göstərməkdədir. Belə ki tarixdə ilk

dəfədir ki, hər hansı bir səhiyyə hadisəsi daha çox iqtisadi fenomen halına gəlib.

Azərbaycan turizm sənayesinin inkişafı üçün çox böyük qüvvə sərf edib

İyunun 30-da BMT-nin Ümumdünya Turizm Təşkilatının təşəbbüsü ilə Prezident İlham Əliyevlə bu təşkilatın Baş katibi Zurab Pololikaşvili arasında keçirilən videokonfrans zamanı da məhz bu problem müzakirə mövzusu oldu.

Ardı 5-ci səh.

Paşinyanın kilsə ilə qarşılıqlı əlaqələri böyüyür

Ermenistanda siyasi qüvvələr baş nazirə qarşı birləşir

Ermenistanda Nikol Paşinyan iqtidarına qarşı çıxan qüvvələrin sayında indi daha dinamik artım müşahidə olunur. Ölkədə siyasi qüvvələr artıq birmənalı şəkildə Paşinyana qarşıdır. Baş nazir isə hazırda ölkədə koronavirusla bağlı yaranan durumdan sui-istifadə edərək, fəvqəladə vəziyyət rejimini uzatmaqla hakimiyyəti qorumağa çalışır.

Hələlik buna nail olub. Ancaq 4 milyon ABŞ dolları girov qüvvələrin sayında indi daha dinamik artım müşahidə olunur. Həbs qətimcan tədbirinin ləğv edilməsi, onun azadlığa buraxılması keçmiş hakimiyyəti, yeni müxalifəti və onun etirazçıları fəalləşdirib.

Proseslərin gedişi Paşinyanın əleyhdarları sırasına kilsənin də qoşulduğunu göstərir. Bütün bunların əsas səbəbi odur ki, Paşinyan iqtidara gələndən sonra Ermenistan hökuməti ilə Erməni Apostol Kilsəsi arasında kəskin münaqişə yaranmağa başladı.

Əvvəlki rejimlərin əlaqələrlə malik olan kilsə xadimlərinin siyasi və iqtisadi dayaqlarının Paşinyan tərəfindən zəiflədilməyə başlanması bu qurum qəbul etmədi. Paşinyan isə kilsənin artıq dünya ermənilərini birləşdirəcək potensiala malik olmadığını iddia edərək ona qarşı hücumları daha da genişləndirdi. Lakin mütəxəssislər Ermenistan baş nazirinin kilsəyə qarşı təbliğat cəhdlərinin iflas məhkum olduğunu bildirir. Belə vəziyyətdə Paşinyandan artan narazılığı əsas götürən kilsə ona qarşı fəaliyyətini genişləndirib.

Ardı 6-cı səh.

İlham Əliyevdən sahibkarlara növbəti böyük dəstək

Əvvəli 1-ci səh.

Mexanizmin mahiyyəti ondan ibarətdir ki, güzəştli kredit yeni avadanlıqların alınmasına yönəldilir və həmin avadanlıqlar da girov kimi qəbul edilir. Bu mexanizim üzrə bankların faiz dərəcəsi 7 faiz təşkil edir. Tətbiq olunan yeni mexanizim biznes subyektlərinin maliyyə resurslarına çıxış imkanlarının daha da genişlənməsi, investisiya fəallığının, iqtisadi artımın və məşğulluğun dəstəklənməsi-nə əhəmiyyətli töhfə verəcək.

Faizlərin bir hissəsi dövlət tərəfindən maliyyələşdiriləcək

Bundan başqa, kənd təsərrüfatı üzrə uzunmüddətli investisiya tələb edən sahələrdə (məsələn, çayçılıq, bağçılıq və sair) kiçik həcmli kreditlər üzrə kredit müddəti 3 ildən 5 ilə, orta həcmli kreditlər üzrə 5 ildən 7 ilədək artırılıb və kredit dövrünün yarısı güzəşt müddəti olaraq təsbit edilib. Mexanizmin tətbiqində əsas məqsəd kredit risklərinin azaldılması, kiçik və orta sahibkarların güzəştli kreditlərə çıxış imkanlarının artırılmasıdır.

Təsdiq edilmiş digər mexanizim fors-major hadisə (təbii fəlakətlər, epidemiyalar və sair) ilə bağlı sərəhətində dəyişməsi səbəbindən Sahibkarlığın İnkişafı Fondunun Müşahidə Şurasının müəyyən etdiyi qaydada kredit təşkilatlarının fond qarşısında borc öhdəliyinin zəruri hallarda restrukturizasiya olunması, kredit öhdəliyini icrasına məhəl verilməsidir.

Fərmanla Sahibkarlığın İnkişafı Fondunun nizamnaməsində əlavə və dəyişikliklər edilərək fəaliyyət istiqamətlərinə zəmanət və subsidiya verilməsi mexanizmləri də yaradılıb.

Bununla yanaşı, sahibkarlara verilən yeni kreditlər üzrə dövlət zəmanətinin verilməsi və həmin kreditlər üzrə faizlərin subsidiyalaşdırılması, eləcə də mövcud kredit borcu olan sahibkarların kredit faizlərinin bir hissəsinin dövlət tərəfindən maliyyələşdirilməsi mexanizmlərinin tətbiqi-

nə başlanılıb. Belə ki, qeyri-neft sektoruna investisiya qoyuluşlarının və özəl sektordə fəaliyyət göstərən sahibkarlıq subyektlərinin maliyyə resurslarına çıxış imkanlarının artırılması, eləcə də koronavirus pandemiyasının işgüzar mühitə və iqtisadi fəallığa təsirinin minimuma endirilməsi məqsədilə mövcud maliyyə mexanizmlərinin genişləndirilməsi və əlavə dəstək alətləri tətbiq olunacaq. Biznes kreditlərinə dövlət zəmanətinin verilməsi və həmin kreditlər üzrə faizlərin subsidiyalaşdırılması mexanizminə əsasən, 500 milyon manat həcmində yeni biznes krediti portfelininin 60 faizədək hissəsini dövlət zəmanəti verilir, həmçinin həmin kreditlərin illik faiz dərəcəsinin 50 faiz dövlət tərəfindən maliyyələşdirilir. Bu mexanizim müddəti 3 ilədək, illik

faiz dərəcəsi 15 faizdən çox olmayan kreditlərə şamil edilir. Bu kreditlər üzrə güzəşt müddəti 12 aya qədərdir.

Kiçik və orta sahibkarlar üçün yaradılan maliyyə imkanları

Bu proqramların icrası iqtisadi aktivliyin bərpa olunması, sahibkarların, xüsusilə də kiçik və orta sahibkarların maliyyə əlçatanlığını artırılması, pandemiya zərərçəkmiş fəaliyyət sahələrinə investisiya qoyuluşunun sürətləndirilməsini təmin edəcəkdir.

Proqramların icrası eyni zamanda bu fəaliyyət sahələri üzrə məşğulluğun qorunub saxlanması, maliyyə risklərinin bölüşdürülməsi, maliyyə-

bank sektorunun canlanması, pandemiya zərərçəkmiş sahibkarların maliyyə vəziyyətinin yaxşılaşdırılması və problemlil kreditlərinin həcminin yüksəlməsi risklərinin aradan qaldırılmasına imkan yaradacaq. Göründüyü kimi, illər öncə global maliyyə böhranı zamanı çəvik və pragmatik iqtisadi siyasət, vaxtında görülmüş qabaqcıl tədbirlər ilə dünya iqtisadiyyatındakı mənfi proseslərin ölkəmizə təsirlərinin minimuma endirilməsinə imkan yaradan cənab İlham Əliyev global pandemiya dövründə də qəbul etdiyi qərarlar-la ölkəmizin bu çətin vəziyyətdən minimum itkilərlə çıxması üçün ciddi tədbirlər görür.

Rəşad BAXŞƏLİYEV,
"Azərbaycan"

"Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsində və "Sığorta fəaliyyəti haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2020-ci il 8 may tarixli 97-VIQD nömrəli Qanununun tətbiqi və "Sığorta fəaliyyəti haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2007-ci il 25 dekabr tarixli 519-IIIQ nömrəli Qanununun tətbiq edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2008-ci il 13 mart tarixli 735 nömrəli Fərmanında dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 19-cu və 32-ci bəndlərini rəhbər tutaraq, "Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsində və "Sığorta fəaliyyəti haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2020-ci il 8 may tarixli 97-VIQD nömrəli Qanununun qüvvəyə minməsi ilə əlaqədar həmin Qanunun tətbiqini təmin etmək məqsədilə **qərara alıram**:
"Sığorta fəaliyyəti haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2007-ci il 25 dekabr tarixli 519-IIIQ nömrəli Qanununun tətbiq edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2008-ci il 13 mart tarixli 735 nömrəli Fərmanında (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2008, № 3,

madde 184; 2013, № 12, maddə 1516; 2014, № 10, maddə 1182; 2016, № 3, maddə 453) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:
1. 2.1-ci bənddə "maddəsində" sözü "1.1.12-ci və 16.6-cı maddələrində" sözləri ilə əvəz edilsin;
2. aşağıdakı məzmununda 2.1-1-ci bənd əlavə edilsin:
"2.1-1. həmin Qanunun 1.1.12-ci və 16.6-cı maddələrində "orqan (qurum)" dedikdə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti nəzərdə tutulur;"

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 2 iyul 2020-ci il

Xalqa arxalanan lider

Xalq yazıçısı Mirzə İbrahimovun "Böyük dayaq" romanında bir ifadə var: "Hər bir vəzifəli şəxsin arxasında xalq durmalıdır. Dayaq xalq olmalıdır. Güclü olar". Bu, həqiqətən, belədir. Tarixi təcrübə sübut edir ki, dövlət rəhbəri yalnız xalqa arxalananda, əhalidən dəstək alanda yürüdüüyü siyasəti reallaşdırır. Dövlət başçısı cənab İlham Əliyevin uğurlu siyasəti fəaliyyəti də xalq dəstəyindən qaynaqlanır.

Keçən ilin dekabrında Çində başlanmış və sürətlə dünyaya yayılmış yeni tip koronavirus (COVID-19) bütün bəşəriyyət üçün böyük bəla-yə çevrilmişdir. Dünyanın heç bir ölkəsi, o cümlədən Azərbaycan bu müsibətdən yan keçə bilməmişdir. Gözə görünməyən düşmən hələ də planetdə tüğyan edir və onun "hücum"unun nə vaxt dayanacağına proqnozlaşdırmaq mümkün deyil. Vaksın hələ hazırlanmadığından koronavirusun qarşısını duruş gətirmək çətindir. Ona görə də COVID-19 bəşər övladlarını bircəmkə davam edir. Təəssüf ki, ölkəmizdə də koronavirusa yoluxanların və xəstələndiklərin vəfat edənlərin sayı az deyil.

Bəle bir ağır vəziyyətdə dövlət başçısı cənab İlham Əliyevin uzaqgörənliyi, parlacaq siyasət zəkası, vaxtında çəvik, yeganə düzgün qərar qəbul etmək məharəti özünü göstərir. Sərəhətə uyğun olaraq ardıcıl addımlar atılır, qabaqcıl tədbirlər görülür: təhsil müəssisələrinin işi dayandırılıb, əhalinin sıx toplaşmasının qarşısı alınmış, qısa müddətdə yeni səhiyyə ocaqları inşa olunub COVID-19 xəstələrinin ixtiyarına verilməmişdir. Əhəlinin tibbi məskəyə ehtiyacını ödəmək üçün Prezidentin göstərişi ilə operativ şəkildə Sumqayıt şəhərində maska və tibb

işçiləri üçün xüsusi geyim istehsal edən zavod inşa edilmişdir.

Dövlət başçısı indiki mərhələdə qarşıya qoyduğu əsas vəzifənin Azərbaycan vətəndaşının sağlamlığını qorumaq olduğunu təkrar-təkrar bəyan edir və bu məqsədə nail olmaq üçün dövlətin bütün qurumlarını, maddi-mənəvi resurslarını səfərbər edərək xalqın yanında olur, xalqa bağlılığını sözdə də, əməldə də nümayiş etdirir. Nəticə özünü çox gözəltir. Xalq özünün istəyi seçdiyi liderinə inam və etimadını, hörmət və məhəbbətini ifadə edərək onun ətrafında sıx birləşmişdir. "Biz birlikdə güclüyük!" şüarı artıq əməli işə çevrilmişdir. Dövlət başçısı üçün, xalq öz dövləti üçün birlikdə əl-ələ verib çalışmaq başlanmışdır.

Ölkəmizdə xalq-dövlət birliyi bəynəlxalq ictimaiyyətin də nəzərindən qaçmır. Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı öz hesabatlarında Azərbaycanı və onun lideri İlham Əliyev başçılıq etdiyi Azərbaycanı nümunə göstərir. Bu, xalq-dövlət birliyinin təntənəsidir. Hərniyə aydın olmuşdur ki, biz yalnız birlikdə güclü olaraq koronavirusla mübarizədən mümkün qədər az itki ilə çıxıb gələrik.

Azərbaycan səhiyyəsi ekstremal şəraitdə özünün bütün potensialını ortaya qeyub xalqın sağlamlığının ke-

şiyində durdu. Həkimimiz və polisimiz fədakarlıq mücəssəməsinə çevrildilər. Sahibkarlar, mədəniyyət və incəsənət xadimləri, müəllimlər, elm adamları, din xadimləri - bir sözlə, cəmiyyətin bütün təbəqələri əhalinin sosial cəhətdən zəif hissəsinə maddi və mənəvi dəstək göstərdilər. Dövlət başçısının sərəncamı ilə koronavirus pandemiyası başlandıqdan sonra işləməyən vətəndaşlara dövlət tərəfindən ayda 190 manat müavinət verilir.

Bu gün Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə dövlətimiz və xalqımız Yur küresini cənginə almış bəlanın fəsadlarını minimuma endirmək üçün var qüvvəsini sərf edir. Eyni zamanda Azərbaycan imkansız ölkələrə yardım əli uzadır.

Bir müəllim olaraq Prezident İlham Əliyevə bu ağır dövəmdə daim xalqın yanında olduğuna, yorulmadan xalqa xidmət etməsinə görə dərin təşəkkürümü bildirim. Xalqın sevgi və rəğbəti ni qazanaraq, çətin zamanda vətəndaşların sağlamlığı naminə keçə-gündüz çalışın liderimizlə qürur duyuram.

Elmara ASLANOVA,
Bakı şəhəri, İ.Əbilhasənov adına 42 sayılı orta məktəbin müəllimi

Regionlar üçün nəzərdə tutulmuş layihələrin icrası davam edir

Bütün qüvvə və imkanlar koronavirusla mübarizəyə yönəldilsə də...

Vaxtaşırı regionlara səfər etmək artıq çoxdan Prezident İlham Əliyevin fəaliyyətinin əsas istiqamətlərindən birinə çevrilmişdir. Demək olar, eyni ay yoxdur ki, dövlət başçısı bu və ya digər bölgəyə gedib orada hansısa obyektin açılışı, yaxud təməlləşmə mərasimində iştirak etməsin. Bu səfərlərin diqqətçəkən məqamlarından biri də odur ki, Prezident ictimaiyyətin nümayəndələri ilə görüşür, onların təmsil etdikləri rayonun, şəhərin problemləri ilə maraqlanır və həmin problemlərin həlli ilə bağlı operativ tədbirlər görür.

Əslində, dövlət başçısı Azərbaycanın hərətarəfli inkişafı çərçivəsində regionlara xüsusi diqqət verəcəyini, bu istiqamətdə müxtəlif tədbirlərin həyata keçirilməsi üçün bütün imkanlardan maksimum istifadə edəcəyini hələ Prezidentliyə namizəd kimi 2003-cü ildə bəyan etmişdi. Dövlət başçısı seçildikdən sonra imzaladığı ilk sərəncamlardan birinin regionların sosial-iqtisadi inkişafı ilə bağlı olması isə İlham Əliyevin həmin bəyanatının əməli işlə davamı idi. Beləliklə, regionların 2004-2008-ci illərdə sosial-iqtisadi inkişafına yönələn ilk dövlət proqramının təsdiqlənməsi ilə bölgələrin həyatında yeni dövr başlanmış oldu.

İndi ilk sərəncam qəbulundan 16 ildən çox vaxt keçib. Bu illər ərzində 3 analoji dövlət proqramı qəbul olunaraq icra edilib. Hazırda 4-cü proqramda nəzərdə tutulan tədbirlər həyata keçirilir. Onlar isə məzmunca 10-15 il əvvəlki tədbirlər deyil. Əgər ilk proqramların qarşısında regionların adi sosial və infrastruktur problemlərinin həlli dururdusa, sonrakı illər ölkəmizin sosial-iqtisadi inkişafında bölgələrin rolunun və payının təmin edilməsi, aradına isə qeyri-neft sektorunun inkişafı ağırlığını çiyənlərini götürməsi kimi vəzifələr icra olunurdu.

Nəticə göz qabağındadır. Bu gün siyasi mövqeyi və əqədindən asılı olmayaraq heç kim iddia edə bilməz ki, ötən müddət ərzində regionlarımızın həmin imkanı, həm də simasını dəyişməmişdir. İndi Azərbaycanın eyni bir yaşayış məntəqəsi yoxdur ki, çox da uzaq olmayan keçmişdəki kimi elektrik enerjisi, təbii qaz, su, yol sərəncamı problem yaşasın. Eləcə də məşğulluq məsələsi. Əgər kim deyirsə ki, bölgələrdə iş yeri yoxdur, deməli, işləmək istəmir. Torpaq və su olan

yerdə kəndlinin əkib-becər-məsi, mal-qara saxlamaqdan başqa nə işi ola bilər ki?! Bunları sözləşdi yazdıq. Sadəcə, demək istədiyimiz odur ki, bu gün regionlarımızın inkişafını müxtəlif "arqument"lərlə danmaq ən azı in-safsızlıqdır. Buna inanmayanlar, yaxud inanmaq istəməyənlər Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyevanın regionlara son səfəri çərçivəsində etdikləri açıqlaşlar, qatıldıqları tədbirlər, eləcə də dövlət başçısının çıxışları ilə tanış olsunlar.

Əvvəla qeyd edək ki, Prezident və Birinci vitse-prezidentin budəfəki səfərləri bütün dünya, o cümlədən Azərbaycan üçün heç də asan olmayan bir dövrə təsadüf edirdi. Artıq yarım ildir ki, COVID-19 adlı koronavirus bütün aləmi bir-birinə vurmaqda "israr"lıdır. İlk aylar Azərbaycan bu sınaqdan gördülən sərt tədbirlər sayəsində minimum itki və ziyanla çıxırdısa, karantin tələblərinin yumşaldılmasından sonra yaranan arxayınlıq və məsuliyyətsizliyin nəticəsində artıq neçə həftədir həm yuluxma hallarının, həm də virusdan həyatını itirənlərin sayında gəzilməyimiz artımlar müşahidə olunur.

çətinlik, hətta COVID-19 kimi qorxulu virus Azərbaycanın sosial sahədə həyata keçirdiyi layihələri tənqirə salmaq gücündə deyil. Bu baxımdan Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyevanın səfərlərinə Gəncə Şəhər Xəstəxanasının modul tipli infeksiyon xəstəliklər korpusunun açılışında iştirakla başlamaları həm də rəmzi xarakter daşıyır. Başqa sözlə desək, mühüm səhiyyə obyektini olan yeni korpusun pandemiya dövründə dövlətin ali şəxslərinin iştirakı ilə açılması bir daha sübut etdi ki, Azerbay-

can hakimiyyəti üçün vətəndaşın marağını təmin etməsindən, bugünkü vaxtda isə sağlamlığının qorunmasından yüksək vəzifə yoxdur. Prezident özü korpusun açılışında çıxışında bununla bağlı belə demişdir: "...əgər son illər ərzində mənim göstərişimlə ölkəmizin hər bir yerində, o cümlədən Bakı şəhərində müasir xəstəxanalar tikilməyirdi, bu gün biz koronavirusla mübarizədə çox böyük problemlərlə üz-üzə qala bilərdik. Son illərdə ölkəmizin səhiyyə sisteminin möhkəmləndirilməsi işində ən vacib məsələlərdən biri yeni xəstəxanaların tikilməsi, köhnə xəstəxanaların isə əsaslı təmiri və bərpası olmuşdur".

Söz düşmüşkən qeyd edək ki, Gəncədəki modul tipli infeksiyon xəstəliklər korpusu ölkə üzrə qısa vaxtda istifadəyə verilməsi sayca 5-cidir. Onlardan 2-si Bakıda, biri Sumqayıtda, biri isə Abşeron rayo-

nyerində idi. Lakin sonrakı hadisələr bir daha Prezident İlham Əliyevin nə qədər pragmatik qərarlar qəbul etdiyini bir daha təsdiqlədi.

Buna əmin olmaq üçün uzağa getməyə ehtiyac yoxdur. Dövlət başçısının təkcə Gəncəyə, Samuxa və Mingəçevirə olan son səfərinin gündəliyinə nəzər salmaq kifayətədir. Həmişə olduğu kimi, bu səfər çərçivəsində də Prezident İlham Əliyevə birinci xanım Mehriban Əliyevə müxtəlif iştirakçıları qonaqlıq etdilər. Gəncədəki "NB Sətinmə və Ticarət" MMC-nin sünü marmar və qranit istehsal zavodunun açılışı, MİDA-nın tikdiyi yaşayış kompleksi, "Şah Abbas" və "Uğurlu Xan" karvansara kompleksinin bərpası, Gəncə Dövlət Dram Teatrının yeni binasının, eləcə də möhtəşəm idman kompleksinin inşası, Azərbaycan Dövlət Aqrar Universitetinin korpuslarının əsaslı təmiri, Gəncəçay üzərindəki 5 körpünün bərpası, Samuxda məcburi köçkünlər üçün 9 yaşayış binasının tikilməsi, "Aqro Dairy" MMC-nin aqrarparkının uğurlu fəaliyyəti, Mingəçevirdəki "Azərbaycan" İES-in yenidən qurulması, həmin şəhərdə Dövlət Rənzərləri Müzeyinin açılışı və s. məhz həmin pragmatik qərarların nəticəsidir. Təkrar edirik - camı 3 bölgədə istifadəyə verilən, yaxud verilmək ərfəsində olan bu obyektlər adi vaxtda yox, pandemiya dövründə ərsəyə gəlmişdir. Yəni eyni vaxtda bir dövrə ki, başqaları bu cür işlər bərəsində heç fikirləşməzlər də. Prezidentin sözləri ilə desək: "İndi görün inkişaf etmiş ölkələrə nələr baş verir. Vəziyyəti tamamilə böhran həddinə çatıb. O ölkələrin ki, dövlətçilik ənənələri yüzilliklərlə öçülür və o ölkələrin səhiyyə sistemi dünyada nümunə kimi təqdim olunur, onlar da bacarmırlar, çünki bu, mümkün deyil".

Azərbaycanda isə, göründüyü kimi, bütün çətinliklərə baxmayaraq, həyat, o cümlədən regionların inkişafı davam edir, hətta bütün əsas qüvvələr və imkanlar COVID-19-la mübarizəyə yönəldilsə də...

Raif MƏMMƏDLİ,
"Azərbaycan"

Koronavirus (COVID-19) pandemiyasından zərərçəkmiş sahibkarlara dövlət maliyyə dəstəyinin göstərilməsi davam edir.

İqtisadiyyat Nazirliyinin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2020-ci il 19 mart tarixli Sərəncamının 10.2-ci bəndinin icrası ilə bağlı Nazirlər Kabineti tərəfindən təsdiq edilmiş Tədbirlər Planına əsasən, iyulun 2-nə nazirliyə maddəli işçilərin əməkhaqqının müəyyən hissəsinin ödənilməsi üçün koronavirus pandemiyasından zərərçəkmiş 28 min 864 vergiödəyicisi və maliyyə dəstəyi almaq üçün 117 min 616 fərdi (mikro) sahibkar, cəmi 146 min 480 vergiödəyicisi müraciət edib.

Maddəli işçilərin əməkhaqqının müəyyən hissəsinin ödənilməsi çərçivəsində 270 min 525 işçini əhatə edən 28 min 864 vergiödəyicisi müraciət edib. İndiyədək təsdiq edilmiş müraciətlər üzrə maliyyə dəstəyinin həcmi 97.64 milyon manat, o cümlədən ikinci mərhələ üzrə ödənilməsi nəzərdə tutulan vəsaitin həcmi (50 faiz) 48,82 milyon manat təşkil edir. İyulun 2-nə Maliyyə Nazirliyinin Dövlət Xəzinedarlığı Agentliyi tərəfindən 24 min 498 vergiödəyicisi 212 min 449 nəfər maddəli işçilərin əməkhaqqı üzrə 95,63 milyon manat, o cümlədən ikinci ay üzrə ödənilmiş vəsaitin məbləği (50 faiz) 47,3 milyon manat vəsaitin köçürülməsi təmin olunub.

Fərdi (mikro) sahibkarlara maliyyə dəstəyinin göstərilməsi proqramı çərçivəsində 117 min 616 vergiödəyicisindən müraciət

daxil olub, 110 min 174 müraciət araşdırılaraq təsdiqlənib və maliyyə dəstəyinin bank hesablarına köçürülməsi üçün Maliyyə Nazirliyinə təqdim edilib. Təsdiq edilmiş müraciətlər üzrə maliyyə dəstəyinin həcmi 63,21 milyon manatdan çox təşkil edir. İyulun 2-nə Maliyyə Nazirliyinin Dövlət Xəzinedarlığı Agentliyi tərəfindən artıq 63,3 milyon manat vəsaitin 105 min 723 fərdi (mikro) sahibkarın bank hesabına köçürülməsi təmin edilib.

Qeyd edək ki, maliyyə dəstəyi proqramı çərçivəsində müraciətlərin nəticəsi və vəsaitin bank hesabına köçürülməsi barədə bildiriş vergiödəyicilərinin İnternet Vergi İdarəsindəki (www.e-taxes.gov.az) elektron kabinetinə və SMS şəklində mobil telefonlarına göndərilir. Yaranan suallarla bağlı vergiödəyiciləri Dövlət Vergi Xidmətinin "195" Çağrı mərkəzinə və uçotda olduqları yerli vergi orqanlarına müraciət edə bilərlər. Pandemiya zərərçəkmiş sahibkarlara və iqtisadi artıma dövlət dəstəyi mexanizmləri barədə qanunvericilik aktları, qərarlar, videotəlimlər, ən çox verilən suallar və onların cavabları, maliyyə dəstəyi almış vergiödəyicilərinin məlumatları olaraq yenilənən siyahısı, eləcə də digər faydalı məlumatlarla aşağıdakı linklərdən istifadə etməklə tanış ola bilərsiniz.

Azərbaycan Respublikası İqtisadiyyat Nazirliyi: <https://bit.ly/3c7VAAAT>
İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Dövlət Vergi Xidməti: <https://bit.ly/2VILCZ7>

2020-ci il "Könüllülər ili"dir

● "Könüllülər ili"nin gəncləri

Bu il "Könüllülər ili"dir. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev 2020-ci ilin ölkəmizdə "Könüllülər ili" elan edilməsi haqqında 30 dekabr 2019-cu il tarixli sərəncam imzalayıb. Əsrlər boyu xeyirxahlığı, fədakarlığı, başqalarına köməklilik və təmənnaşız kömək ənənələrini yaşatmağı özünə borc bilən xalqımız üçün belə bir ilin əhəmiyyəti sərəncamın məzmununda dolğun şəkildə əksini tapıb.

● Könüllü DOST-lar

DOST mərkəzlərində "Könüllü DOST" proqramına böyük maraq yaranmışdır. Ötən dövrdə bu proqram üzrə 250-dək könüllü DOST mərkəzlərinə cəlb edilib. Əksəriyyəti tələbə olan könüllülər gündüzlük olaraq 3 saat fəaliyyət göstərirlər. İki ayın yekununda onlar məzun olurlar və daha sonra mərkəzə yeni könüllülərin seçimi başlayır.

"Könüllü DOST" proqramı fərqli ictimai və yaş təbəqələrinin əhatə edən bir neçə altproqramdan ibarətdir: "Gənc DOST", "Gümüşü DOST", "Virtual DOST", "Korporativ DOST". Könüllü fəaliyyəti uğurla başa vuran gənclərin hər birinə xüsusi sertifikat verilir. Onlar bu sertifikatı almaq üçün fərqli 5 alətlə qiymətləndirilir. Həmin alətlərdən biri olan test mərhələsi onlayn formada keçirilir.

Bu il Rusiyanın "Şimal-Cənub" Politologiya Mərkəzinin təşkilatlığı ilə Bakıda "Xəzər Könüllülük Məktəbi"nin birinci iclası və "Xəzər

Geniş vüsət alan hərəkət

meridianlar" müsabiqəsinin final mərhələsi keçirildi. Azərbaycan, Rusiya və Qazaxıstanı təmsil edən müxtəlif könüllü fəaliyyət təşkilatlarının iştirak etdiyi iclasda sosial əhəmiyyətli layihələrin təqdimatı oldu. Həmin müsabiqədə Xəzər yarı-ölkə üzrə finala çıxmış 25 layihə beynəlxalq münisiflər heyəti tərəfindən qiymətləndirildi. Azərbaycanı təmsil edən DOST Agentliyinin "DOSTTalks" layihəsi "İlin layihəsi" seçilərək 1-ci yərə layiq görüldü. Qazaxıstanı təmsil edən "Sputnik" layihəsi 2-ci, Rusiyanı təmsil edən "Tom Soyer Fest" isə 3-cü yeri tutdu.

Dünyanı xeyirxah əməllər gözəlləşdirir

Arzuların ifadəsi

Könüllülük hərəkətinin gətirdikcə daha geniş vüsət aldığı müasir dünyamızda bu prosesin dövlət səviyyəsində dəstəklənməsi əhəmiyyətli dərəcədə vacibdir. Hazırda bu işə daha çox insan qoşulur. Hərəkət ümumilikdə dünyanın inkişafına başqa həmkarları ilə birgə töhfə verməyə çalışan gənclərin öz necib məqsədlərinə çatmasına böyük kömək göstərir. Könüllülük insanları vahid niyyət ətrafında birləşdirir, vətəndaş cəmiyyəti və dövlətin birgə fəaliyyətinin ən uğurlu formatı kimi zaman keçdikcə özünü doğruldur.

Könüllülük həm də vətənpərvərlik məktəbidir. Öz xalqına, dövlətinə, millimənəvi dəyərlərə bağlılıq və xidmət ənənəsidir. Bu baxımdan Prezident İlham Əliyevin 2020-ci il "Könüllülər ili" elan etməsi, cəmiyyətimizdə könüllülüğün bir dəyər kimi təbliği, gənc nəslin vətənpərvərlik tərbiyəsi, fərdi inkişafı, müxtəlif sahələrdə bilik və bacarıqların əldə etməsi, sosial-işgüzar çevrəsinin formalaşması baxımından çox önəmlidir.

Belə bir sərəncamla dövlət rəhbəri həm də Azərbaycan könüllülərinin, ölkəmizdə bu hərəkətin daha da genişlənməsini arzulayan bütün insanların xoş niyyəti ifadə etmiş oldu.

Könüllülük fəaliyyətinin təşviqi məqsədlə dövlətimiz tərəfindən son illərdə zəruri addımlar atılıb. Normativ-hüquqi baza təkmilləşdirilib. 2009-cu ilin iyun ayında "Könüllülük fəaliyyəti haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunu qəbul edilmişdir. Burada könüllülük fəaliyyətinin istiqamətləri, iştirakçıların, onun təşkilatlarının hüquqları, vəzifələri, bu sahədə beynəlxalq əlaqələr üzrə əksini tapıb. Dövlət dəstəyi mexanizmləri formalaşdırılıb. Bu gün könüllülük bir çox fəaliyyət sahələrinə nüfuz edərək ümummilli xarakterə çevrilib. Azərbaycanın hər bir bölgəsinə, ictimai həyatın müxtəlif sahələrinə yayılaraq, cəmiyyətimizin bütün təbəqələrini əhatə edib. Könüllülük hazırda gənclərimizin müsbət mənada həyat tərzinə olub. "ASAN Könüllüləri" Təşkilatı, "Regional İnkişaf" İctimai Birliyi, "Bir Könüllü" Tələbələrini Əməkdaşlığı İctimai Birliyi, "Könüllü DOST" Proqramı, "Aqrar İnkişaf Könüllüləri" İctimai Birliyi, "Nəqliyyat Könüllüləri" Proqramı, "Miqrasiya Könüllüsü" İctimai Birliyi, "Könüllü Gömrükçü" Dəstəsi, "Turizm Könüllüləri" Təşkilatı, "Ekokönüllüləri"

qrupu, "AFFA və Avro-2020" Könüllülər Proqramı və digər könüllü hərəkətləri yaranıb. Mərkəzi və yerli icra hakimiyyəti orqanlarında onlarla gənci birləşdirən könüllü qrupları formalaşdırılıb və onlar qısa müddətdə bir çox uğurlara imza atıblar.

Genetik kodumuza yazılmış dəyərlər

Prezident İlham Əliyev Azərbaycan könüllülərinin fəaliyyətini yüksək qiymətləndirir, ölkə gəncliyinin bu fəaliyyətə marağını təqdir edir və onlara dəstəyini esirgəmir: "Bir çox ölkələrdə gəncləri birləşdirən təşkilatlar, qurumlar, ictimai birliklər var, o cümlədən Azərbaycan da. Amma hesab edirik ki, könüllülər hərəkəti bu ictimai təşkilatlar arasında xüsusi yer tutur. Çünki Azərbaycan könüllüləri həm vətənpərvərlik, həm biliklidir, həm istedadlıdır, həm də Azərbaycan gəncliyini və gənclərin istedadını təcəssüm etdirirlər. Çünki könüllülük olmaq, əslində, bizim milli xarakterimizə uyğundur. Mərhəmət, xeyirxahlıq, bir-birinə kömək göstərmək, mədəni davranış - bütün bunlar bizim genetik kodumuza yazılmış sarsılmaz dəyərlərdir. Sadəcə olaraq, könüllülər xalqımıza xas olan bütün bu müsbət amilləri, əlamətləri özündə cəmləşdirərək, bu gün bir hərəkət kimi fəaliyyət göstərirlər".

Könüllü olmağın faydaları

Könüllülük bir könül işidir. Bu fəaliyyətə qoşulan hər kəs onun faydalarını qısa zamanda aydın şəkildə görməyə başlayır. Könüllülüğün birinci üstünlüyü başqalarına kömək göstərmək və cəmiyyətə faydalı olmaqdır. Öz bilik və bacarıqlarını fərqli mühitdə tətbiq etmək bu işin daha bir üstünlüyüdür. İnsanlar könüllülük fəaliyyətinə həm də yeni dostlar tapmaq, geniş işgüzar çevrə formalaşdırmaq, özlerine inam yaratmaq üçün qoşulurlar. Hansısa nəticəni əldə etmək və özünə dəyər vermək hissinin formalaşması da könüllülük fəaliyyətinin bir insana qazandırdığı ən böyük üstünlükdür.

Xalqımızın tarixi keçmişindən gələn könüllülük fəaliyyətinin Azərbaycanda müasir dünyanın çağırışlarına uyğun şəkildə həyata keçirilməsi Ümummilli Lider Heydər Əliyevin adı

ilə bağlıdır. Belə ki, Ulu Öndərin müstəqil Azərbaycan dövlətinə rəhbərliyinin ilk illərindən başlayaraq, hərətfəri və davamlı inkişaf məqsədilə dövlət və özəl sektorlar, vətəndaş cəmiyyəti arasında əməkdaşlıq diqqət mərkəzində saxlanılıb. Bu prosesə insanları könüllü şəkildə cəlb etməyə, onların sahə təcrübəsindən yararlanmağa mühüm önəm verilib. Beləliklə, 1998-ci ildə Gənclər, İdman və Turizm Nazirliyi, BMT-nin İnkişaf Proqramı və BMT Könüllüləri Proqramının birgə layihəsi fəaliyyətə başladı. 1998-2000-ci illərdə bu proqramın nəticəsi olaraq ölkədə güclü könüllü komandası yaradıldı və könüllülük prinsiplərinin geniş auditoriyada təbliğinə start verildi.

Könüllülüğün ölkəmizdə ictimai bir hərəkət kimi genişlənməsi isə Prezident İlham Əliyevin təşəbbüsü, birbaşa dəstəyi ilə yarıdır. Qısa müddətdə bütün dünyada bir Azərbaycan brendinə çevrilən "ASAN xidmət" mərkəzlərinin fəaliyyəti ilə davam etdi. İlk mərhələdə əsas vəzifə savadlı və bacarıqlı gənclərimizin bu mərkəzlərin işinə fəal şəkildə cəlb olunaraq vətəndaşlığımıza kömək göstərməsi idi. Bu yöndə həyata keçirilən təşəbbüslər ölkəmizdə könüllülər hərəkətinin inkişafına böyük təkan verdi. Bu hərəkət başqa sferalarda da əhatə edərək müxtəlif layihələrin uğurla icrasına böyük imkanlar yaratdı.

Ölkəmizdə könüllülər hərəkətinin inkişafında Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti, Heydər Əliyev Fondunun rəhbəri, UNESKO və İCSCO-nun xoşməramlı səfiri Mehriban xanım Əliyevanın böyük xidmətləri var. "Səfərlər, mərhəmət, humanizm, səxavət, xoş əməllər etmək, köməyə ehtiyacı olanın yanında olmaq kimi keyfiyyətlər həmişə bizim ən mühüm həyatı dəyərlərimiz olmuşdur və bu gün də belədir", - deyən Mehriban xanım könüllülüğün cəmiyyətdə xeyirxahlıq və yeni davranış qaydaları təbliği ediyini xüsusi vurğulayıb. Xalqımızın həmroy olmaq, insansəverlik nümayiş etdirmək, diqqət və qayğı göstərmək bacarığı bizlərə ancaq qürur hissi yadadır. Dövlətimizin diqqətindən yararlanaraq milli ruhla tərbiyə alan, Azərbaycanın maraqlarını layiqincə qoruyan gənc nəsəl və pandemiya dövründə geniş vüsət almış könüllülər hərəkətinin xüsusi əhəmiyyəti misilsizdir, bu, cəmiyyətə xeyirxahlıq və yeni davranış qaydaları təbliği edir.

Gənclərimiz ölkəmizdə təşkil edilən "Eurovision" Beynəlxalq Mahni Müsabiqəsində, I Avropa Oyunlarında, "Formula-1" yarışlarında, İslam Həmrəyliyi Oyunlarında böyük fədakarlıq göstərdilər. Bu beynəlxalq tədbirlərin uğurla keçirilməsinə töhfə verdilər. Bütün bunlar Azərbaycanda könüllülük fəaliyyəti üçün zəngin təcrübə formalaşdırdı. Bu təcrübənin davamını indi ən müxtəlif sahələrdə - vətənpərvərlik tərbiyəsi, ekoloji layihələrdə, təhsil, mədəniyyət, incəsənət tədbirlərində hər birimiz müşahidə etməkdəyik.

Strateji inkişaf yolumuz

Azərbaycanın beynəlxalq əlaqələrinin möhkəmləndirilməsində, tarixi həqiqətlərimizin dünyaya çatdırılmasında, mədəni sərəfələrimizin qorunmasında və dünyada təbliğinə də könüllülərimiz çox fəaldırlar. Təsəffüf deyil ki, dünyanın mötəbər beynəlxalq təşkilatları, o cümlədən BMT Azərbaycanda yaranmış və inkişaf edən könüllülər hərəkətinə yüksək qiymətləndirir. Azərbaycan könüllüləri öz kreativlikləri, təşəbbüskarlıqları, innovativ düşüncə tərzləri və müasir dünyagörüşləri ilə ölkəmizin, cəmiyyətimizin inkişafına yeni nəfəs gətirirlər. Azərbaycan Prezidentinin ölkə gəncliyi, o cümlədən könüllülük hərəkətinin əsasını təşkil edən gənc nəslin nümayəndələri qarşısında qoyduğu böyük vəzifələr var: "Əlli ildən, yüz ildən sonra Azərbaycanın necə inkişaf edəcəyi sizin kimi gənclərin və sizdən sonra gələn nəsillərin fəaliyyətindən və dünyagörüşündən asılı olacaqdır. Ona görə biz xalqımıza xas olan dəyərləri nəsilə-nəsilə ötürməliyik, onları itirməməliyik, qorunmalıyıq...Bizim strateji inkişaf yolumuz var - milli dəyərlərimizin qorunması, müstəqilliyin möhkəmləndirilməsi, bundan sonra da heç kimdən asılı olmamaq, heç vaxt kimsinə iradəsi ilə idarə olunmaq və uğurlu iqtisadi-sosial inkişaf, təhlükəsizlik, sabitlik, dünyaya açıq olmaq və milli maraqlarımızın qorunması. Bu, bizim strateji xəttimizdir. Bu, dəyişməz olaraq qalır, qalacaq və qalmalıdır".

"Könüllülər ili"nin formalaşdırıldığı ənənələr və dəyərlər də ölkəmizin bu gün və gələcəyinə böyük töhfə olacaqdır.

İradə ƏLİYEVA,
"Azərbaycan"

Fəaliyyəti müddətində seçilən könüllülərə agentlik tərəfindən müxtəlif vəzifələr təklif olunur. Artıq burada qiymətləndirmə mexanizmi də formalaşmışdır.

Qeyd edək ki, "Könüllü DOST" proqramı məzunlarından 17 nəfəri Agentliyin və DOST mərkəzlərinin əməkdaşları kimi fəaliyyətlərini davam etdirirlər.

Yeni təşkilat yaradılacaq

Könüllülük hərəkətinin inkişaf etdirilməsi və könüllülərlə işin davamlı və sistemli aparılması üçün DOST Agentliyinin dəstəyi ilə fəaliyyətində dövlətçilik, vətənpərvərlik, könüllülük, innovativlik, yaradıcılıq, operativlik və əməkdaşlıq prinsiplərini rəhbər tutan "Könüllü DOST" Təşkilatının yaradılması planlaşdırılıb.

Pandemiya dövründə sosial xidmət

COVID-19 pandemiyası ilə əlaqədar xüsusi karantin rejimi dövründə DOST mərkəzlərinin fəaliyyət göstərən rayonlarda tənha yaşayan ahi və vətəndaşlar, həmçinin əlilliyi olan şəxslər, aztəmənlilər üçün müxtəlif yardım aksiyaları təşkil olunur.

Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi tərəfindən bütün sosial xidmət işçiləri gücləndirilmiş iş rejimi şəraitində çalışırlar. "Böyüklik qoruyaq" aksiyasında DOST könüllüləri yaxından iştirak edirlər. Onlar daim sosial xidmətçilərə birgə tənha yaşlı vətəndaşlara tez-tez baş çəkərək, istəkləri ilə maraqlanırlar və müvafiq istiqamətdə kömək göstərirlər.

Bu günlərdə xüsusi karantin rejimində yaş 65-dən yuxarı olan şəxslərin evdə qalma tövsiyələrini nəzərə alaraq stolüstü oyunlar üzrə onlayn çempionat keçirilib. Oyunlardan şahmat üzrə çempionat artıq başa çatıb. Da-

ma üzrə yarışların keçirilməsi də nəzərdə tutulub. Çempionatın əsas məqsədi yaşlıların asudə vaxtının səmərəli keçirilməsi və gündəlik həyat tərzini dəyişmədən hobbilərinin onlayn formada da reallaşdırılmasını mümkün olduğunu nümayiş etdirməkdir. Çempionatda 20 nəfər pensiyalıların iştirakı nəzərdə tutulub. Digər layihələrdən biri kimi könüllülərin ümumi dünyagörüşünün artırılması üçün müxtəlif sahələrin təmsil edən ictimai xadimlərlə onlayn maarifləndirici görüşlərin təşkilidir.

İctimai asayiş keşikçilərinə dəstək

Yeni növ koronavirus infeksiyasının ölkəmizdə yayılması ilə əlaqədar xüsusi karantin rejimi şəraitində yorulmadan fəaliyyət göstərən Azərbaycan könüllüləri Prezident İlham Əliyevin "Biz birlikdə güclüyük!" şüarını rəhbər tutaraq növbəti aksiya çərçivəsində Bakıda ictimai asayiş keşikçilərinə dəstək nümayiş etdiriblər.

Azərbaycan Könüllülərinin Əlaqələndirmə Mərkəzinin (AKÖM) bildirdiyi ki, könüllülər xüsusi karantin rejiminin tələblərinə ciddi əməl edilməsi nəzərə alınaraq fəaliyyət göstərən Azərbaycan könüllüləri Prezident İlham Əliyevin "Biz birlikdə güclüyük!" şüarını rəhbər tutaraq növbəti aksiya çərçivəsində Bakıda ictimai asayiş keşikçilərinə dəstək nümayiş etdiriblər.

əməkdaşları ilə həmraylıqlarını və vətəndaş məsuliyyətlərini nümayiş etdiriblər. Təqdirəlayiq haldır ki, xüsusi karantin rejiminin qaydalarını nəzərə alaraq, könüllülər Bakı şəhərində SMS icazə sisteminin yaradıldığı iki saatlıq açıq havada olma hüquqlarından məhz bu aksiyada iştirak məqsədilə istifadə ediblər.

"Azərbaycan"

● Xoş məram

Onların işindən hamı razılıq edir

Bu gün cəmiyyətimizin ayrılmaz bir parçasına çevrilən könüllülərin təmənnaşız xidmətindən çox danışırlar. Bəlkə də illər öncə belə bir xidmətin göstərilməsi üçün ayrı-ayrı təşkilatlarda könüllülərin toplanacağı heç ağla da gəlməzdi. Azərbaycan dövlətinin bu istiqamətdə örnək olması nainki Cənubi Qafqazda, Avropada da geniş diskussiya yaradıb, belə xidmət növlərinin təşkili təqdir və təbliği olunub.

Könüllülük öz iradəsi və sərbəst seçimi əsasında əvəzi ödənilməyən fəaliyyət növüdür. Hazırda dünyada ictimaiyyətə və cəmiyyətə təmənnaşız əmək sərf edən insanların sayı on milyonlardır. Könüllülük fəaliyyəti insanların həyat şəraitinin yaxşılaşdırılmasına yönəlidir. Eyni zamanda bu insanlar, xüsusilə gənclər bacarıqlarını inkişaf etdirmək üçün də könüllülük edirlər. Bu fəaliyyət müxtəlif sahələrdə ola bilər: əlillərə, əhəlinin azatlığını təbəqəsinə, qocalara, qaçqın və məcburi köçkünlərə kömək göstərilməsi, uşaqlar və gənclərlə işlərin aparılması, mədəni, tarixi sərəfələrin qorunması, ətraf mühitin mühafizəsi və ekoloji tarazlığın saxlanması, insan hüquq və azadlıqlarının, qanunçuluğun, sülh mədəniyyətinin, tolerancılığın təbliği və s.

Ötən müddətdə Azərbaycanda könüllülər bir sıra uğurlu nəticələr əldə ediblər. Artıq dövlət və qeyri-hökumət

təşkilatlarının könüllüləri respublika ictimaiyyəti arasında yüksək nüfuz qazanıblar. 2020-ci ilin "Könüllülər ili" elan edilməsi isə müxtəlif sahələrdə xidmət göstərən könüllülərin məsuliyyətini xeyli artırdı. İlin əvvəlindən ölkəmizdə yayılmağa başlayan koronavirus (COVID-19) pandemiyasına qarşı mübarizədə bu hərəkətin üzvlərinin xidmətləri geniş ictimaiyyət tərəfindən birnəməli şəkildə alqışlandı. Dövlət başçısı da öz çıxışlarında könüllülərin fəaliyyətini daim müsbət qiymətləndirir. Belə bir xidmətin daha geniş şəkəlinə əhatə etməsi isə qarşıda duran mühüm məsələlərdən olduğu xüsusi vurğulanıdır.

Ölkənin əksər şəhər və rayonlarında Azərbaycan Könüllülərinin Əlaqələndirmə Mərkəzinin fəaliyyətinə qoşulan 300-ə yaxın könüllünün, təşviqi könüllü təşkilat və hərəkətlərin nümayəndələrinin iştirakı ilə "Könüllü qəhrə-

manların may görüşü" adı altında keçirilən videokonfrans ictimaiyyəti tərəfindən xüsusi maraqla qarşılandı. Koronavirus (COVID-19) pandemiyası ilə mübarizədə görülən işlərlə bağlı verilən məlumatlar, onların növbəti dövrdə fəaliyyət planı barədə təklifləri dinləndi. Xatırladaq ki, xüsusi fəaliyyəti ilə seçilən 30 könüllü "Aydın könüllüsü" adına layiq görüldü və mükafatlandırıldı.

Azərbaycan könüllüləri bugünkü pandemiya ilə mübarizə çərçivəsində bir sıra proqram-layihələrin icrasını həyata keçiriblər. Könüllülük hərəkəti ilə "Biz birlikdə güclüyük!" devisi rəhbər tutularaq, respublikamızın 31 rayon və şəhərində, eləcə də Bakı şəhərinin 12 rayonunda "Bir-birimizi qoruyaq!" aksiyası təşkil edilib. Həmin aksiyada ümumilikdə 323 nəfər könüllünün iştirakı ilə 60 mindən artıq vətəndaş məarifləndirilib, onlara 46350 ədəd tibbi maska, 93350 cüt əlcək və 200 mindən çox maarifləndirici buklet paylanılıb.

9 May - Faşizm üzərində qələbə günü, İstər ön, İstərsə də arxa cəbhədə böyük fədakarlıqlar göstərən veteranlarımız Azərbaycan könüllülərinin də diqqətindən kənarda qalmayıb. Respublikanın müxtəlif şəhər və rayonlarında 128 könüllü 100-dən çox veteranı ziyarət edərək, onları bayram sovgatı ilə sevindirib.

nüllülər" Hərəkəti və digər təşkilat və hərəkətlərin fəaliyyəti gündən-günə genişlənməkdədir.

Azərbaycan Prezidentinin "Biz birlikdə güclüyük!" devisini əsas tutan AKÖM tərəfindən respublikanın demək olar ki, bütün şəhər və rayonlarında könüllülər səfərbər olunub, onların əlaqələndirilməsi və lazımı fəaliyyətlərə yönəldirilməsi həyata keçirilib. Bugünkü reallaşdırılan "Böyüklikimizi qoruyaq!", "Könüllü qoşun", "Biz birlikdə güclüyük!", "Bir-birimizi qoruyaq!" kampaniyası çərçivəsində yeni maraqlı aksiyalar davam etdirilib. Keçirilən aksiyalar çərçivəsində əhəlinin çox olduğu müxtəlif məkanlarda könüllülər üzərində koronavirusdan qorunmaq məqsədilə hazırlanan təbliğat və təşviqat yazıları əks olunmuş stikerlər yapışdırılıb. Belə ki, karantin qaydalarına riayət olunan yerlərin girişlərinə "Burada qaydalar əməl olunur" və "Nümunəvi obyektlər", ictimai nəqliyyatda və parklarda, şəxsi avtomobillərdə, insanların köynəklərində "aralı əyləş, sağlam ol", "məsafə saxla", "bir-birimizi qoruyaq", "sağlamlıq məsafəsi saxlayın" yazılı xüsusi stikerlər yapışdırılıb, həmçinin əhalı arasında maarifləndirmə işi aparılır. Bütün bunlar həm də koronavirusla mübarizədə gecə-gündüz çalışan həmkarlarımız, tibb işçilərinə könüllülərin dəstəyini nümayiş etdirməkdən ibarətdir.

Məhəmməd NƏRİMANOĞLU,
"Azərbaycan"

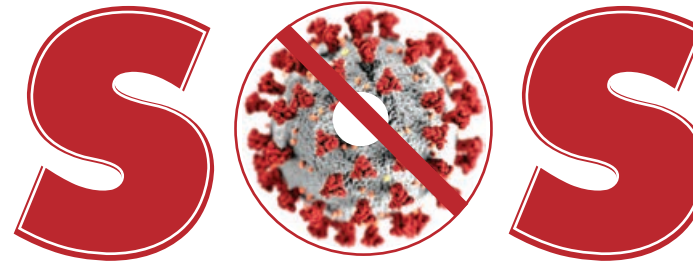

Karantin rejiminin tətbiqi Azərbaycanda yoluxma sayının stabil qalmasına səbəb olub

Narahatlığı olan şəxs poliklinikaya müraciət etməlidir

Azərbaycan dövləti qısa zamanda bütün səhiyyə sistemini koronavirusla mübarizəyə istiqamətləndirməyi bacardı. Koronavirusa yoluxmuş xəstələrin müalicəsi üçün xəstəxanalar ayrıldı, yeni tibb müəssisələri istifadəyə verildi, modul tipli xəstəxanalar açıldı, onlar bütün texniki ləvazimat, avadanlıq, dərman preparatları ilə təmin olundu, müasir laboratoriyalar alındı, qoruyucu vasitələrin istehsalı təşkil edildi. Ölkədə ilk yoluxma qeydə alındıqdan indiyədək koronavirus infeksiyasına yoluxmuş bütün şəxslərin müalicəsi dövlətin hesabına həyata keçirilir. Bunun üçün ölkədə kifayət qədər dərman ehtiyatı var. Lakin bəzən vətəndaşların özünü müalicəyə cəhd edirlər, yaxud xəstəliyin ilkin simptomlarını özündə hiss etsə də, tibbi xidmətə müraciət etmək əvəzinə adi həyat qaydasında yaşayışlarını da-

füs yollarında tomoqrafiya müayinəsi ilə özünü xüsusilə "Buzlu şüşə" adlanan görünüşü ağciyər toxumasının zədələnməsini, orada fibroz toxumanın emələ gəlməsini göstərir. Bu, çox təhlükəli mərhələdir. Hazırda tibb müəssisələrində müalicə alan 600-dən çox belə xəstə var. Onlar COVID-19 xəstəsi kimi qiymətləndirilərək müalicəyə cəlb olunublar.

Ona görə də kimsəyə hərərət və öskürək varsa, özünü pis hiss edirsə, narahatlığı varsa, yaşadığı ərazinin poliklinikasına, sahə həkiminə zəng etməsi vacibdir. Onun xəstəliklə əlaqədar suallarına əsasən həkim COVID-19 şübhəsinin olub-olmaması barədə qərar və lazımı təlimat verəcək. Ehtiyatlı davranmaq ondan evdə nümünə götürülməkdir.

"Rayonlara gediş-gəlişin açılması koronavirusun yayılmasının təşviq edilməsi deməkdir"

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin köməkçisi - Prezident Administrasiyasının İqtisadi məsələlər və innovativ inkişaf siyasəti şöbəsinin müdiri Şahmar Mövsümov Operativ Qərargahın briqadından bildirib ki, cəmiyyətimizdə çox maraqlı bir tendensiya emələ gəlib - bu xəstəliyə yoluxma sanki ayıb hesab edilir. Buna görə də bunu giz-

şısı alınmalıdır. Özünü xəstə hiss edən, hərərət qaldığı üçün özünü narahat hiss edən hər bir şəxs mütləq və mütləq həkimə müraciət etməlidir. Çünki bunu etməsələr, onlar da yoluxmanın yayılmasında iştirak etmiş olurlar".

Rayonlara gediş-gəlişlə bağlı məsələyə toxunan Şahmar Mövsümovun sözlərinə görə, epidemioloji sahədə ixtisaslaşan insanların əsas fikri ondan ibarətdir ki, istənilən epidemiyanın qarşısını almaq üçün virusa yoluxan hər bir insanın tapılması və izolyasiya olunması, özünü təcrid etməkdir. Əks halda pandemiya daim davam edəcək: "Təsəvvür edin ki, 10 nəfər xəstələnib, onun 9-u sağalıb, 1-i qalıb. O bir nəfər artıq 13 gündür xəstədir, sağalmağa 1 gün qalmış marketə gedib 10 nəfəri də yoluxdurursa, bu o deməkdir ki, biz yenidən ilk günə qayıdıq. Rayonlara gediş-gəlişin açılması koronavirusun yayılmasının təşviq edilməsi deməkdir. Bu zaman virus bütün rayonlara yayılacaq, onun nəzarətə götürülməsi də çətinləşəcək. Başa düşürəm, bu, hamını narahat edən məsələdir, amma bir az dözümlü olmaq lazımdır ki, koronavirusun yayılmasının qarşısı alınmış, lokaşdırılmış. Müəyyən səviyyəyə endikdən, narıncı zonanın sarı zona statusunu almasından sonra təbii ki, rayonlararası hərəkət də açılacaq".

Prezidentin köməkçisi qeyd edib ki, koronavirus ümumxalq problemdir və bu problemə mübarizədə hamı səfərbər olmalıdır. Bu iş çətin deyil, sadəcə yollarla - sosial məsafə saxlamaq, tibbi maskadan istifadə etmək və gigiyenik qaydalara əməl etməklə koronavirusa qalib gələ bilər.

İnsanlar başa düşməlidirlər ki, indiki məqamda önə çıxan məsələ şəxsi məsuliyyətdir. Qaydalara nə qədər çox riayət edilirsə, yoluxma o qədər az qeydə alınır. Qaydalara əməl edilmədikdə isə yoluxma sayı artır. Ona görə də hər kəs məsuliyyətli olmalı, üç sadə qaydaya əməl etməli, özünü, yaxınlarını qorumalıdır.

Xeyalə MURADLI,
"Azərbaycan"

Azərbaycanda daha 534 nəfər koronavirusa yoluxub, 471 nəfər sağalıb

Azərbaycan Respublikasında koronavirus infeksiyasına daha 534 yoluxma faktı qeydə alınıb, 471 nəfər müalicə olunaraq sağalıb və evə buraxılıb. Nazirlər Kabineti yanında Operativ Qərargahdan AZƏRTAC-a verilən məlumata görə, COVID-19 üçün götürülən analiz nümunələri müsbət çıxmış 6 nəfər vəfat edib.

Hazırkı dövrdə ölkəmizdə 19 min 801 nəfərin koronavirus infeksiyasına yoluxması faktı müəyyən edilib. Onlardan 11 min 291 nəfər müalicə olunaraq sağalıb, 241 nəfər vəfat edib. Aktiv xəstə sayı 8269 nəfərdir.

Ötən müddət ərzində 509 min 811 test aparılıb. Bugünkü test sayı isə 6846-dır.

Gürcüstan və Türkiyə istehlak etdikləri mavi yanacağı çox hissəsini ölkəmizdən alırlar

Əvvəli 1-ci sah.

"Şahdeniz-2"dən çıxarılan qazı Türkiyəyə nəql edən TANAP Gürcüstan-Türkiyə sərhədində Cənubi Qafqaz Boru Kəmərinə qoşulub, Türkiyə-Yunanistan sərhədində isə TAP-a (Trans-Adriatic Qaz Boru Kəməri) birləşib. TANAP Avropa İttifaqı üçün prioritet enerji layihələrindən olan 3500 kilometrlik "Cənub qaz dəhlizi"nin ikinci və ən böyük hissəsidir. Bu səbəbdən də onu "Cənub qaz dəhlizi"nin "onurğa sütunu" adlandırırlar. Kəmərin uzunluğu 1850 kilometr təşkil edir.

TANAP Türkiyənin Gürcüstanla sərhədindəki Ərdahan vilayətinin Posof mahalından başlayaraq 20 şəhər və 67 vilayətdən keçməklə qardaş ölkənin Yunanistanla sərhədindəki Ədirne vilayətinin İpsala qəsəbəsinədək uzanır. Təbii qazı "Şahdeniz", yeni zamanda Azərbaycan digər yataqlarından Avropa bazarlarına nəql etmək potensialına görə mühüm siyasi və iqtisadi əhəmiyyət daşıyan TANAP-ı həmçinin "Enerjinin ləpək yolu" adlandırırlar.

TANAP 2018-ci il iyunun 12-də Türkiyənin Əskişəhər şəhərində istifadəyə verilib. Türkiyəyə ilk qaz həcmi 16 milyon kubmetrdi, 2023-cü ildə 23 milyard, 2026-cı ildə isə 31 milyard kubmetrə çatdırılması nəzərdə tutulur. İlk mərhələdə TANAP kəməri ilə nəql olunaçaq 16 milyard kubmetr Azərbaycan qazının 10 milyard kubmetri Avropaya, 6 milyard kubmetri isə Türkiyəyə satılacaq.

Bu ilin sonunədək TANAP-la nəql olunan qazın tikintisi sona çatmaqda olan TAP-ın qəbul edəcəyi gözlənilir.

Flora SADIQLI,
"Azərbaycan"

Ölkəmiz yüklərin təhlükəsiz və vaxtında çatdırılması üçün böyük infrastruktur layihələri reallaşdırıb

"Cari ilin (iran ilinin) ötən 3 ayı ərzində İranda "Araz" Sərbəst Sənaye və Ticarət Zonasından 518 milyon dollar dəyərində ixrac emalıyətli həyata keçirilib ki, bu da ötən ilə müqayisədə 100 faiz çoxdur".

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu sözləri mətbuat nümayəndələrinə zəngən baş direktoru Möhsün Nərimanov deyib. O bildirib ki, ticarət zonasında istehsal olunan məhsullar əsasən Türkiyə, Azərbaycan, Rusiya, Gürcüstan və digər ölkələrə ixrac edilir. Rusiya, Gürcüstan və digər MDB ölkələrinə edilən ixrac Azərbaycan üzərindən tranzit olaraq həyata keçirilib. İranda ixrac olunan yüklər "Şimal-Cənub" Beynəlxalq Neqliyyat Dəhlizi vasitəsilə daşınır. Dəhlizə daxil olan dəmir və avtomobil yollarının Azərbaycanın keçməsi ölkə büdcəsinə daxil olan gömrük rüsumlarının və tranzit ödəmələrinin artmasına səbəb olub.

Təsəvvür edilən ki, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev iyulun 2-də Əfqanıstan və Türkmənistan prezidentləri ilə videokonfrans vasitəsilə keçirdiyi görüşdə tranzit daşımalarına toxunaraq bildirib: "Azərbaycan, yeni zamanda "Şimal-Cənub neqliyyat dəhlizi"nin faal iştirakçısıdır. Dəhlizin Azərbaycan seğməntində bütün işlər başa çatdırılıb. Bu dəhliz vasitəsilə keçən il 2,1 milyon ton, bu ilin ilk dörd ayı ərzində isə 800 min ton yük daşınıb". Prezidentin səsləndirdiyi fikirdə göstərilən sadəcə rəqəmlər deyil, bu rəqəmlərin arxasında yuxarıda qeyd etdiyimiz kimi, Azərbaycanın büdcə gəlirlərinin artması və bunun nəticəsində əhalinin artan sosial rifahı dayanır. Beynəlxalq neqliyyat dəhlizlərinə qoşulmaq Azərbaycan Prezidentinin qeyri-neft sektorunun inkişafı istiqamətində həyata keçirdiyi islahatların nəticəsidir. Azərbaycanın geostrateji mövqeyini düzgün qiymətləndirən Prezident İlham Əliyev, ilk növbədə, ölkə daxilində infrastruktur layihələrinin həyata keçirilməsinə nail olub. Belə ki, Ələt Beynəlxalq Deniz Ticarət Limanı, Bakı-Tbilisi-Qars dəmir və Bakı-Astara avtomobil yolları tikilib istismara verilib. Məhz Pre-

zidentin bu infrastruktur layihələrinə müəlliflik etməsi ölkəmizi neqliyyat qovşağına çevirib.

Azərbaycanın "Şimal-Cənub" Beynəlxalq Neqliyyat Dəhlizinə cəlb edilməsi isə xüsusi əhəmiyyət daşıyır. Yuxarıda qeyd etdiyimiz kimi, İranda ixrac olunan yüklər də bu dəhliz vasitəsilə daşınır. Dəhliz çərçivəsində inşası davam etdirilən Qazvin-Rəşt-Astara (İran)-Astara (Azərbaycan) dəmir yolu isə Avropa ilə Cənub-Şərqi Asiya və Kərfəz ölkələrini neqliyyat baxımından birləşdirəcək. Yolun Qazvin-Rəşt hissəsi istifadəyə verilib. Rəşt-Astara hissəsində isə tikinti işləri davam etdirilib. Buna baxmayaraq, İranda Azərbaycanın dəmir yollarını birləşdirən Astara (Azərbaycan)-Astara (İran) dəmir yolu xətti istismara alınır.

M.Nərimanovun dediği kimi, İranda Rusiya və digər MDB dövlətlərinə ixrac olunan məhsullar Azərbaycanla İranda dəmir yolları sistemlərinin birləşməsi nəticəsində həyata keçirilib. Yaxın gələcəkdə Rəşt-Astara yolu da istismara buraxılacaq ki, bu da yalnız İranda yox, digər Asiya ölkələrinin də yüklərini Avropaya Azərbaycan üzərindən daşınması ilə nəticələndirəcək.

Qeyd edək ki, İranda "Araz" Sərbəst Sənaye və Ticarət Zonası Naxçıvan Muxtar Respublikası ilə sərhəddə yerləşir və 56 min hektar ərazini əhatə edir. Burada Türkiyə, Almaniya, İtaliya, Azərbaycan və Ukraynadan olan şirkətlərin fəaliyyəti göstərilir. İran dövlətinin investisiya cəlb etmək üçün vergi və qeydiyyat sistemini sadələşdirməsi biznesin inkişafına böyük təkan verir. Bu səbəbdən də burada istehsal və ixrac emalıyətli ildən-ildən artmaqdadır.

İranda Maku, Çabəhar, Mazandaran, Ənzəli kimi digər böyük sərbəst ticarət zonaları da var. Burada fəaliyyət göstərən iri şirkətlər üçün əlverişli şərait yaradılıb ki, istehsal prosesi artsın. Əlbəttə ki, istehsal olunan mallar dənizə bazara çıxması və neqliyyat vasitələri daşınmalıdır. Azərbaycanın yüklərin təhlükəsiz və vaxtında çatdırılması üçün böyük infrastruktur layihələri həyata keçirib.

Əvvəli 1-ci sah.

Tədbirlərə başlandıqı gündən indiyədək atılan bütün addımların məqsədi insanların sağlamlığını təmin etmək, eyni zamanda bu bələdən minimum itkilərlə çıxmaqdır.

Lakin karantin rejimi yumşaldılmağa başladıqdan sonra əhali arasında arxayınlıq, virusa qarşı inamsızlıq və laqeydlilik yaranıb. Əksər vətəndaşlar məsuliyyət-sizlik edərək maska taxmadı, sosial məsafəni gözləmədi. Nəticədə ölkədə koronavirusa yoluxma üç rəqəmli ədədə yüksəldi, ölüm hallarının sayı artdı. Eyni zamanda yoluxanlar arasında gənclərin, ağır vəziyyətdə olan xəstələrin sayı çoxaldı. Ölkəmizdə COVID-19-a yoluxma hallarının sürətlə artması, gündəlik yoluxma sayının 500-ün üzərində olması yenidən sərbəstləşdirilmiş karantin rejimini daha iki həftə uzatmağı, əhali arasında ünsiyyəti minimuma endirərək yoluxma zəncirini qırmaq üçün digər zəruri addımlar atmağı ləzüm etdi.

Məqsəd odur ki, mənfii dinamika aradan qalxsin

Hazırda ölkə üzrə yoluxma hallarının 55,1 faizi Bakı, 16,3 faizi Abşeron, 8,4 faizi Gəncə-Qazax, 7,5 faizi Aran, 5,8 faizi Lənkəran, 1,6 faizi Quba-Xaçmaz, 1,4 faizi Şəki-Zaqatala bölgələrinin payına düşür.

Paytaxtda yoluxma hallarının 12,8 faizi Binəqədi, 12,4 faizi Yasamal, 11,8 faizi Sabuncu, 10,4 faizi Nəsimi, 8,8 faizi Nərimanov, 8,7 faizi Suraxanı, 8,2 faizi Nizami rayonlarında müşahidə edilib. Digər rayonlarda yoluxma faizi 5 faizdən azdır.

Nazirlər Kabineti yanında Operativ Qərargahın iyulun

3-də təşkil etdiyi mətbuat konfransında Tibbi Ərazi Bölmələrini İdarəetmə Birliyinin (TƏBİB) İdarə Heyətinin sədri Ramin Bayramlı koronavirusla mübarizədə görülən tədbirləri və həkimlərin fədakarlığını nəticədə xəstələrin müalicəsində irəliləyişlərin olduğunu deyib. Belə ki, koronavirusdan vəfat edənlərin sayını digər ölkələr, xüsusilə tibb sahəsi inkişaf etmiş ölkələrlə müqayisə etsək görərik ki, bizdə ölüm halları 2 faizdən azdır. Bir sıra inkişaf etmiş ölkələrdə bu rəqəm 10, 14, 18 faiz təşkil edir. Bunlar ilk gündən düzgün protokolların tətbiqi və yerlərdə icranın düzgün həyata keçirilməsi nəticəsində mümkündür.

TƏBİB sədrinin sözlərinə görə, karantin rejiminin tətbiqi Azərbaycanda yoluxma sayının stabil qalmasına səbəb olub. Bu qaydalar olmasaydı, yoluxma sayı indikindən 2-3 dəfə çox ola bilərdi. İyunun 15-dən 21-dək olan müddətdə Azərbaycanda ümumilikdə 2772 nəfər koronavirusa yoluxub. Həmin həftə 1216 nəfər sağalıb, 35 nəfər vəfat edib. İyunun 22-28-də isə 3695 yoluxma, 2227 sağalma, 44 ölüm halı qeydə alınıb. Sərbəstləşdirilmiş xüsusi karantin rejiminin ilk həftəsindən etibarən sağalanların sayında artım müşahidə olunub. Bu da yeni yoluxma hallarının nisbətən sabitləşməsi ilə əlaqədardır.

R.Bayramlının sözlərinə görə, tətbiq olunan sərbəstləşdirilmiş xüsusi karantin rejimi rəqəmləri sabit saxlamağa imkan versə də, bu, yetərli deyil: "Kumulativ olaraq sağalanların xəstəxanadan evə yazılmasının gecikməsi ilə əlaqədar xəstəxanaların üzərində yük artır. Məqsədimiz odur ki, karantinlə sabitləşən say vətəndaşların məsuliyyəti ilə əzəlməyə doğru gətirsin və mənfii dinamika aradan qalxsin".

lənçirilmiş xüsusi karantin rejiminin ilk həftəsindən etibarən sağalanların sayında artım müşahidə olunub. Bu da yeni yoluxma hallarının nisbətən sabitləşməsi ilə əlaqədardır.

vam edirlər. Bu da ağır fəsadlara yol açır. Xəstəlik gecikdiriləndə virus yuxarı tənəffüs yollarında aşkarlanmır, aşağı tənəffüs

lətməyə çalışırlar: "Biz hər birimiz də virusa yoluxa bilərik. Ona görə də bunu gizlətməyə ehtiyac yoxdur. Cəmiyyətdə bu fikrin formalaşmasını qar-

Paytaxtda növbəti geniş dezinfeksiya aparılıb

Prezident İlham Əliyevin və Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevanın tapşırıq və göstərişlərinə uyğun olaraq xüsusi karantin rejimi dövründə Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti tərəfindən paytaxtda koronavirus (COVID-19) pandemiyasına qarşı mübarizənin daha da genişləndirilməsi məqsədilə Bakı şəhərinin bütün rayonlarında xüsusi gücləndirilmiş kompleks tədbirlər geniş şəkildə davam etdirilib.

Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinin Mətbuat xidmətinin bildirdiyi ki, Nazirlər Kabinetinin müvafiq qərarına əsasən, Bakı şəhəri də daxil olmaqla ölkənin on şəhərində və altı rayonunda xüsusi karantin rejiminin sərbəstləşdirilməsinin tətbiqinin ilk günündə Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinin strukturları tərəfindən səhər saatlarından paytaxtdakı əsas küçə və prospektlərdə kommunal təsərrüfat xidmətlərinin 40 ədəd xüsusi texnikası və 2000 nəfər əməkdaş tərəfindən xüsusi kimyəvi maddələrlə növbəti - 7-ci əlavə gücləndirilmiş dezinfeksiya işləri həyata keçirilib.

Axşam saatlarına kimi mərkəzi küçələrlə yanaşı, paytaxtın qəsəbə və yaşayış məskənlərindəki küçələrdə də dezinfeksiya işləri aparılıb. Bu zaman istifadə edilən maddələrin qəbul olunmuş müəyyən toksikliyi nəzərə alaraq, paytaxt sakinləri əvvəlcədən KİV vasitəsilə xəbərdar edililib.

Daxili işlər Nazirliyinin şəxsi heyəti növbəti dəfə 20 ədəd xüsusi təyinatlı avtonəqliyyat vasitələrinin köməyi ilə gün ərzində keçirilən bu dezinfeksiya işlərində fəal iştirak edilib.

Eyni zamanda Bakı Şəhər Mənzil-Kommunal Təsərrüfatı Departamentinin əməkdaşları xüsusi qrafikə uyğun departamentin

balansında olan yaşayış binalarında, heyət və yaşayış məhəllələrində, buradakı idman-oyuncu qurğularında, məişət tullantılarının atıldığı konteyner meydançalarında tibbi-profilaktik və dezinfeksiyaedici tədbirlər davam etdirilib.

Qeyd olunan dezinfeksiya işləri ilə yanaşı, paytaxtın bütün rayonlarında rayon İcra Hakimiyyətləri, polis idarələri və aidiyyəti idarə və təşkilatların məsul əməkdaşlarından ibarət yarıdan mobil qruplar tərəfindən mövcud sanitariya-gigiyena qaydalarına əməl edilməsi vəziyyətinin öyrənilməsi məqsədilə reydlər davam etdirilib, vətəndaşlarla maarifləndirmə işləri aparılıb.

Reydlər nəticəsində bəzi ticarət obyektlərində aşkar edilən sanitariya qaydalarına pozulması, tibbi qoruyucu vasitələrdən istifadə edilməməsi və sosial məsafənin gözlənilməsi halları aradan qaldırılıb, pozuntulara yol vermiş obyektlərin sahiblərinə qarşı inzibati cəza tədbirləri tətbiq edilib.

Lənkəranda karantin rejiminin vəziyyəti ilə bağlı reydlər keçirilib

İyulun 3-də koronavirus pandemiyasının Lənkəran rayonu ərazisində yayılmasının qarşısını alınması və Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin müvafiq qərar və sərəncamlarına əsasən bu infeksiyaya qarşı mübarizə tədbirlərinin tətbiq olunmasına nəzarəti həyata keçirmək məqsədilə reydlər keçirilib.

Reydlər əsasən şəhərin mərkəzi küçə və meydanlarını, avtoyığal və mərkəzi bazar ərazisini, ictimai-iaşə obyektləri və ictimai neqliyyat vasitələrini əhatə edib.

Əhali ilə söhbətlərində Prezident İlham Əliyevin səyləri ilə koronavirus pandemiyasının fəsadlarının minimuma endirilməsi məqsədilə həyata keçirilən karantin rejiminin başçısı T.Qaraşov respublikanın bir sıra şəhər və rayonları ilə yanaşı, Lənkəranda da karantin rejiminin iyulun 20-dək uzadıldığını qeyd edərək, vətəndaşları karantin rejiminin tələblərinə ciddi şəkildə əməl etməyə, gigiyenik vasitələrdən, o cümlədən spirt, maska və eləcədən mütemad istifadə etməyə, insanlarla təmas məsafəsini gözləməyə çağırıb. Reydlər zamanı həmçinin aidiyyəti qurumların, ictimai-iaşə obyektlərinin və ərzaq mağazalarının rəhbərlərinə karantin rejiminin tələblərinə ciddi əməl olunması barədə göstərişlər verilib.

Söhbət zamanı vətəndaşlar dövlət tərəfindən tətbiq olunan tədbirlərə müsbət yanaşdıqlarını, bütün bu kimi qaydaların məhz insanlarımızın sağlamlığına xidmət etdiyini, dövlət başçısı və ələcə də Heydər Əliyev Fondu tərəfindən göstərilən diqqət və qayğıya görə minnətdar olduqlarını bildirdilər.

Görüş və söhbətlər zamanı müxtəlif şəxslərə maskalar paylanılıb.

Həmin gün karantin qaydalarına pozan bir sıra şəxslər polis tərəfindən inzibati qaydada cərimələnib və onlara bir daha müəyyən olunmuş qaydaları pozmaq barədə xəbərdarlıq edilib.

"Azərbaycan"

Qlobal böhran dünya turizmini də çökdürüb

Ümumdünya Turizm Təşkilatı Prezident İlham Əliyevin pandemiya dövründə bu sahə ilə bağlı qəbul etdiyi qərarları çox yüksək qiymətləndirir

Əvvəli 1-ci səh.

Qeyd edildi ki, pandemiya dövründə turist axını təbii olaraq çox azalıb, lakin postpandemiya dövründə də bu sahənin bərpa olunması müəyyən məhdudiyyətlərlə bağlı olacaq. Pandemiya dövründə bu sahənin bərpa olunması müəyyən məhdudiyyətlərlə bağlı olacaq. Pandemiya dövründə bu sahənin bərpa olunması müəyyən məhdudiyyətlərlə bağlı olacaq.

Azərbaycanla Ümumdünya Turizm Təşkilatı arasında əməkdaşlıqdan danışan Zurab Pololikashvili mehmanxanaların sertifikatlaşdırılması üzrə layihənin həm dövlət başçısı, həm də təşkilat tərəfindən dəstəklənməsini müsbət hal kimi dəyərləndirdi.

Prezident Azərbaycanla turizmin sürətli inkişafını "Formula-1" yürüşlərinin keçirilməsi ilə bağlı olduğunu da söylədi. Çünki birinci yürüş keçiriləndən dərhal sonra ölkəmizdə turizm artması müşahidə olunub və hər il bu potensial yüksəlməyə başlayıb. Müxtəlif məlumatlara görə, ecnəbilər Azərbaycanda hər il təqribən 1,5-2 milyard dollar pul xərcləyirlər. Bu isə ölkəmizin iqtisadiyyatına böyük valyuta axını deməkdir. Mehız buna görə də dövlət turizm sənayesinin yaradılması üçün çox böyük qüvvə sərf edib. Hotel biznesi ilə məşğul olan iri firmalar, dünyanın aparıcı brendləri Azərbaycana gəlirlər.

Ümumdünya Turizm Təşkilatının tövsiyələrini çox yüksək qiymətləndirən Prezident İlham Əliyev isə dedi ki, Azərbaycan postpandemiya dövründə onlara riayət edəcək. Çünki pandemiya dövründə dünya ölkələrinin çoxu, o cümlədən Azərbaycan da öz sərhədlərini bağlayıb. Pandemiya zəiflədikcə, Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının tövsiyələrinə riayət etməklə sərhədlər açılacaq. Bunun nə vaxt baş verəcəyini demək isə çətindir. Bu hal baş verən kimi turizm sektorunun bərpasına dair təşkilatın tövsiyələri çox gərəklidir. "Əlbəttə, postpandemiya dövründə işi daha düzgün görmək üçün bizə sizin təşkilat tərəfindən tövsiyələr lazımdır. Biz buna çox ümid edirik. Əminlik ki, sizin verəcəyiniz məsləhətlərə əməl edəcəyik və onları həyata keçirməklə çalışacağıq ki, bu sahəni maksimum qısa müddətdə bərpa edək. Hərçənd bu, asan olmayacaq. Əlbəttə, biz turizm sahəsində aparıcı ölkələrin, böyük təcrübəyə malik olan və özlərini iqtisadi inkişafında müəyyən dərəcədə, əhəmiyyətli dərəcədə turizm sektoruna güvənən ölkələrin atdığı addımları diqqətlə izləyəcəyik, lakin əlaqələrimizə də davam etdirəcəyik".

Zurab Pololikashvili isə vurğuladı ki, təşkilat Azərbaycanla sıx əməkdaşlıq edəcək və vaxt itirməmək, mövsüm açıqlan kimi sərhədləri açmaq, ölkənin populyarlaşdırılmasını davam etdirmək üçün Azərbaycana hazır sənəd verəcək: "Hamı beynəlxalq əlaqələrin açılacağı günə hazırlaşmaq istəyir. Odur ki, hər şey artıq hazırdır və biz birbaşa əlaqə saxlayacağıq, bütün yaxşı ideyaları, Azərbaycanın son illərdə nail olduğu qərarlərin mümkün qədər tezliklə qayıtmaq üçün istifadə edilə biləcək bütün yaxşı nümunələri çox fəal şəkildə yayaçağıq. Sizin iştirakınız və fəallığınız bizim özümüzdə daha inamlı hiss etməyimiz üçün hamımıza çox kömək edəcək və edir. Sizin dəstəyiniz Azərbaycandakı və bütün turizm sektorundakı yerli sahibkarlara böyük təkan, böyük dəstək olacaq".

Azərbaycanda turizmin daha da inkişafı üçün bütün amillər mövcuddur

Qlobal pandemiyadan sonra dünyada turizm sahəsinin yenidən bərpa olunacağını söyləyən cənab İlham Əliyev vurğulayıb ki, Azərbaycan bu sahəyə sərmayə qoyulmasını bundan sonra da davam etdirəcək, ecnəbi turistlər üçün daha yaxşı şərait yaradacaq. Çünki Azərbaycanda buna kömək edə biləcək bütün amillər mövcuddur - ölkədəki sabit iqtisadi-siyasi şərait, təhlükəsizlik, xalqımızın qonaqpərvərliyi, tarixi abidələr, təbiətin müxtəlifliyi, yay turizmi, qış turizmi və Azərbaycan mətbəxi. Həmçinin ölkəmizin həm coğrafi mövqeyi, həm dünyanın müxtəlif ölkələri ilə aviasiya əlaqələri də buna real imkan yaradır: "Buna görə yalnız məqsədyönlü iş və potensialın artırılması, bir də, əlbəttə, məsələn, ölkəyə ecnəbi vətəndaşların böyük axınına mane olan bürokratik enqəllərin aradan qaldırılması lazımdır. Bütün bunlar gündəlikdir".

Əlbəttə ki, Azərbaycanla Ümumdünya Turizm Təşkilatı arasında sıx münasibətlər, fəal əməkdaşlıq bu sahənin inkişafına müsbət təsirini göstərəcək, ölkəmiz hər zamankı kimi ecnəbilərin ən sevdiyi məkanlardan birinə çevriləcək.

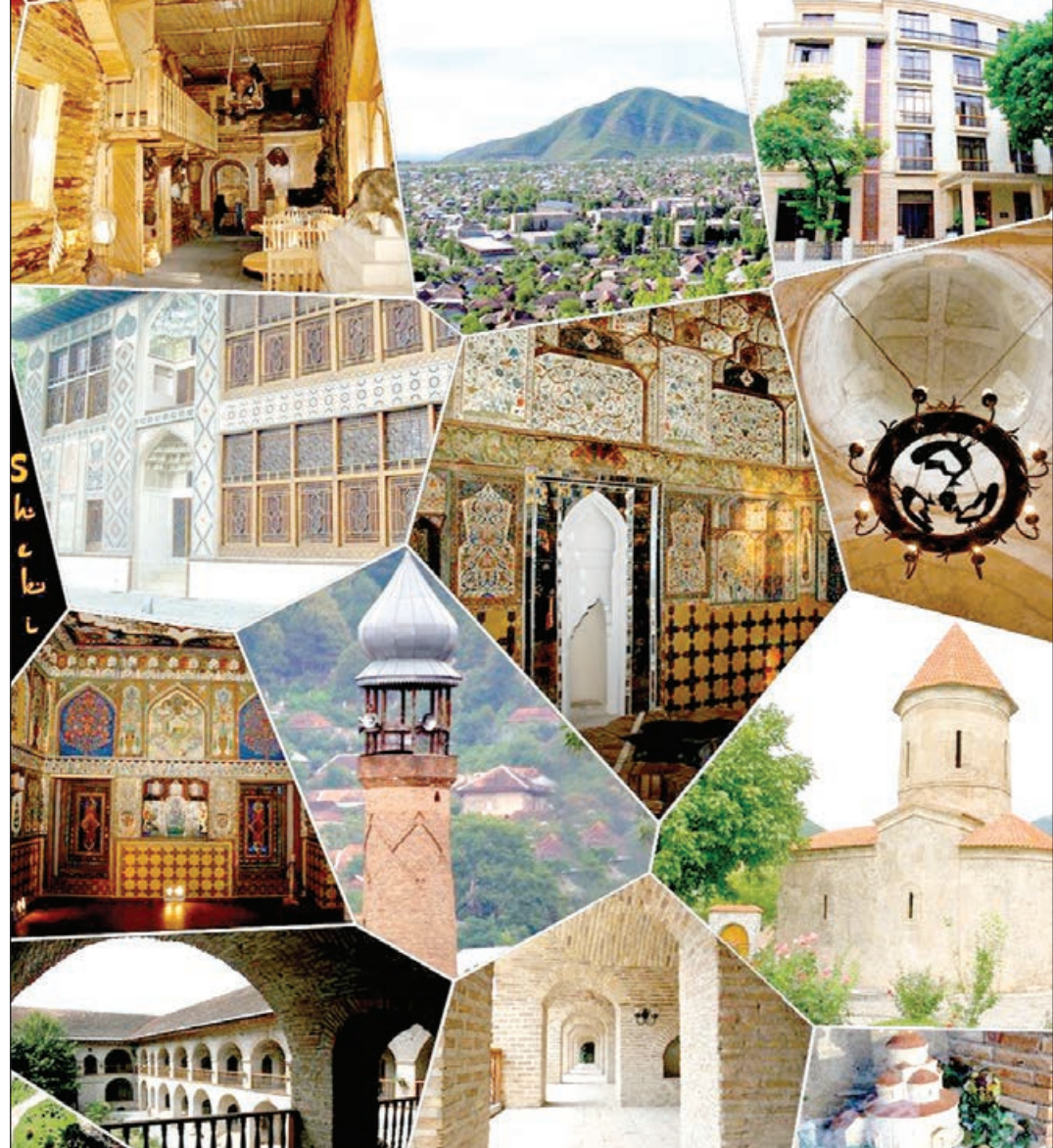
Lakin pandemiya bu sahədə çalışan sahibkarlara, digər işçilərə təsirsiz düşməyib. Bunu nəzərə alan hökumət digər sahələr kimi, turizm sektorunda işləyən insanlara da maddi dəstək göstərib. Prezident bu sahənin bərpa olunacağı dövrə qədər həmin şəxslərə dəstəyini göstərəcəyini söyləyib: "Biz turizm sektorunun işçilərini əməkhaqqının çox hissəsini ödəməyi ki, onların dolanışıq üçün vəsaiti olsun və bu sahədə sahibkarlar kədr potensialını qoruyub saxlaya bilsinlər. Məne təvəssülə məruzə edirik ki, işçilərin sayı müəyyən qədər ixtisarı edilir. Buna görə məhkəmə təlimatı vermişəm ki, bu məsələyə baxılacaq və turizm sektorunun dəstəklənməsi də davam etdirilsin".

Prezident İlham Əliyev dövlətin pandemiya dövründə daxili turizmə böyük diqqət yetirdiyini söylədi. Dövlət başçısı hesab edir ki, daxili turizm xarici turizmi tam əvəz etməyə, hətta ölkənin turizm infrastrukturunu, o cümlədən regionlarda müəyyən dərəcədə doldura bilər. Azərbaycan vətəndaşlarının hələlik xaricə gedə bilmədiklərini nəzərə alaraq, əlbəttə, daxili turizm sənayesini dəstəkləyən amil ola bilər.

Pandemiyadan sonrakı dövrdə turizm sektorunun inkişafına gəlincə isə, dövlət başçısı vurğulayıb ki, dövlət bu istiqamədə atacağı addımları çox deqiq planlaşdırır. Səhvə yol verməmək və mehız turizm sahəsinin bərpası istiqamətində addımlar atmaq üçün Azərbaycan Ümumdünya Turizm Təşkilatının növbəti məsləhətlərini, tövsiyələrini gözləyəcək.

Postpandemiya dövründə turizm sektorunun inkişafına dəstək

Bir il bundan əvvəl, iyun ayında Bakıda təşkilatın İcraiyyə Şurasının iclasının keçirildiyini xatırlayan Zurab Pololikashvili isə vurğuladı ki, hazırda 150-yə yaxın ölkənin sərhədləri hələ də açılmayıb. Buna görə də ən çox ilk, ən böyük böhran ilə üzlişən turizm sektorudur. Onun fikrincə, neinki Azərbaycanda, bütün dünyada tarixdə belə hal olmayıb və indi dünya heç vaxt görmədiyimiz böhran içindədir.

Rəşad BAXŞƏLİYEV, "Azerbaycan"

Şəhərlər bir növ canlı orqanizmdir. Hər şəhərin özünəməxsus taleyi vardır. Bəzi şəhərlər hərbi, siyasi hadisələrdən konarda qalsa da, bir qismi tarixi hadisələrin güclü burulğundan çrpnir, bir qismi talan və yağınlarla, feodal çöküşmələrinə, təbii fəlakətlərə tab gətirməyərək möhv olur, digərləri isə əlverişli təbii iqlim şəraitinə, güclü iqtisadiyyatına, ticarət və sənətkarlığının inkişafına görə çiçəklənərək şöhrət qazanır. Bakı mehız belə şəhərlərdəndir.

Bakı xanlarının sarayı

1747-ci ildə Nadir şahın ölümündən sonra Azərbaycan ərazisində 20-dən çox kiçik feodal dövlətləri olan xanlıq və sultanlıqlar yaranmışdı. Bakı xanlıqı isə ərazisinə görə yığcam olsa da, Azərbaycanın şimalında yaradılmış çox önəmli və strateji siyasi dövlət qurumlarından biri idi. Xanlar feodal zümresinin ali təbəqəsi olmuşdur. Bakı xanlarının sarayında I Mirzə Məhəmməd xan (Dərgahlı xanın oğlu 1747-1765-ci illər), Məlik Məhəmməd xan (I Mirzə Məhəmməd xanın oğlu 1765-1784-cü illər), II Mirzə Məhəmməd xan (Məlik Məhəmməd xanın oğlu 1784-1791-ci illər), Məhəmməd Qulu xan (I Mirzə Məhəmməd xanın oğlu 1791-1792-ci illər), Hüseyn Qulu xan (Hacı Əliqulu Ağa xanın oğlu 1792-1806-cı illər) yaşamış və xanlıqı idarə etmişlər.

Amma 1723-cü ildə I Pyotrun general Matyuşkinin başçılığı altında Bakı şəhərinə göndərdiyi hərbi ekspedisiya zamanı şəhəri ruslara müvəqqəti təhvil verdiyi üçün xeynətdə ittiham edilərək Nadir şah tərəfindən vəzifəsi elindən alınmış, oğlu Dərgahlı xan kimi təcrid edilmişdir. O, 1731-ci ilə qədər hakimiyyətdə olmuş və 1736-cı ildə döyüşlərin birində yaralanaraq dünyasını dəyişmişdir. Dərgahlı xanın oğlu, 11 yaşlı Mirzə Məhəmməd (I Mirzə Məhəmməd 1747-1768) Nadir şahın ölümündən sonra növbəti Bakı xanı olmuşdur.

Bakı xanlarının evinin yerindəki mehız xanlıqı adlı ilk ikimertəbəli "Yataq evi" adlanan bina 1730-cu illərdə mehız Dərgahlı xan tərəfindən inşa edilmişdir. İkimertəbəli, 7 otaqlı bu bina vaxtilə çox gözəl və zəngin çalarlarla bəzədilmişdi. Lakin rus ordusunun qərar və özbaşınalığı ucubandan bina xeyli zərər görmüşdü.

O zaman Azərbaycanın daxili siyasi vəziyyəti rus işğalları üçün əlverişli şərait yaradırdı. Öz qüvvələri ilə Rusiya və Qacarlara müqavimət göstərə bilməyəcəklərini anlayan Azərbaycan xanları Rusiyanın onların istiqalyyətlərini bərpa edəcəyini inanırdı. Bu isə yerli xanların Rusiya təcavüzünə qarşı vahid cəhəsinə təşkil etməyi imkan verirdi. 1802-ci ilin sentyabr ayında Qafqazdakı rus qoşunlarının baş komandanı təyin edilmiş qədim gürcü dədan nəslinin nümayəndəsi, Azərbaycan xalqına qarşı kəskin münasibətlə fərqlənən general Pavel Sisianov Cənubi Qafqazda rus müstəmləkə siyasətinin icraçısı olmuşdu.

1802-ci ildə Həsənlı xan vəfat etdikdən əf sonra Şeyxəli xan Dərbəndi yenidən Quba xanlığına birləşdirib, Bakı xanlığına öz iddiasını bildirdi. Sisianov bundan bərk hiddətlənərək Dərbəndi ələ keçirmək istəyir. O, 1803-cü ilin yanvar ayında qraf Vorontsova yazırdı ki, "əlverişli vaxtda Dərbəndi tutmaq lazımdır, çünki bu, mənə verilmis göstərişin ümumi planına uyğundur." Çar isə bütün dağlı hakimlərin etimadını itirməkdən çəkinərək hələlik Quba xanlığına hücumu razılıq vermir.

XVIII əsrdə Rusiyanın Azərbaycana ilk hücumu Dərbənddən keçməyə yönəlmisdi, bu dəfə hücum Car-Balakən və Gəncə istiqamətində başlandı. Çünki 1801-ci ildə Şərqi Gürcüstan birləşdirildikdən sonra Rusiya burada əlverişli şərait əldə etmişdi. Sisianov ilk zərbəni Gürcüstandan Azərbaycanın içərilərinə doğru uzanan yolum üstündə yerləşən Car-Balakənə yönəltdi. 5 minlik gürcü qoşunu da yardım etdiyi general Qulyakovun başçılığı ilə rus hərbi hissələri 1803-cü ilin mart-aprel aylarında yerli əhalinin müqavimətini amsızcasına qırıb Balakeni ələ keçirir və yandırır. Sonra isə Car işğal edilir.

Rus qoşunlarının Azərbaycana sonrakı irəliləyişi Gəncə qalasından başlayır. General Sisianov Gəncə xanlığının ələ keçirilməsinə xüsusi əhəmiyyət verirdi. Sisianov şəhəri təslim etməyi tələb edir və bildirir ki, tələbi qəbul olunmasa, "Gəncəyə atəş və qılınc ilə gələcək". Cavad xan işğal

çin tələblərini rədd edir. Bir ay davam edən mühasirədən sonra 1804-cü il yanvarın 2-dən 3-nə keçən gecə rus qoşunları həmlə ilə Gəncəni işğal edirlər. Cavad xan və onun oğlu Hüseynqulu ağa döyüşərək həlak olurlar. Gəncə xanlıqı ləğv edilir və dairəyə çevrilir. Şəhərin adı dəyişdirilərək, I Aleksandrın həyat yoldaşı Yelizavetanın şərəfinə Yelizavetpol qoyulur.

1805-ci ilin avqust ayında rus hərbi donanması Bakı limanına yaxınlaşır. Hüseynqulu xan təslim olmaq tələbini rədd etdiyindən donanmanın komandanı general Zavalışin şəhəri atəşə tutur və mühasirəyə alır. Hüseynqulu xan İran şahından yardım istəyir. Şahın vəliəhdi Abbas Mirzə uryeməli Əsgər xana öz qüvvələri ilə Bakının yardımına gəlməyi əmr edir. Bu zaman qubalı Şeyxəli xan da Bakıya yardım etməyi hazırlayırdı. General Zavalışin Bakıya İran və Quba tərəfindən yardım ediləcəyindən xəbər tutaraq Bakı ətrafından çəkilib və Lənkəranın yaxınlığındakı Sara adasında düşərgə salır.

Şamaxını təbii edən general Sisianov 1806-cı ilin fevralında öz böyük qoşunla Bakı ətrafına gəlir və qüvvələrinin general Zavalışinin desant dəstəsi ilə birləşdirir. Sisianov Hüseynqulu xanı Rusiya təbəlliyini qəbul etməyə çağırır. Hüseynqulu xan müəyyən şərtlərlə razılığa gəlir və fevralın 8-də Sisianov polkovnik Eristavinin müsayəti ilə onu Qala darvarlarının önündə gözləyən Hüseynqulu xanın görüşünə gədir. Görüş zamanı Sisianov Hüseynqulu xanın əmisi oğlu İbrahim bəy tərəfindən öldürülür. General Zavalışin rus qoşunlarını Bakıdan Sara adasına, oradan da Qızlara aparmağa məcbur olur. Dörd ay sonra 1806-cı il iyunun 2-də general İvan Qudoviç Qafqazdakı rus qoşunlarının baş komandanı təyin olunur və onlar yenidən Azərbaycanda fəallıqlar. 1806-cı il oktyabrın 3-də Bakını döyüşsüz tutan ruslar növbəti hədəf kimi Qubanı seçirlər. Bakıda bir batalyon və Bakı limanında hərbi donanma saxlayan general Bulqakov noyabr ayının 11-də Qubaya doğru hərəkət edir.

Bakının tutulması və general Sisianovun qətlı haqqında bəşçidlik "Qafqaz muhəbbət"nin I kitabında "Bulqakov" fəsilinin muəllifi A.Potto yazır ki, "...1806-cı ilin yayında "İnfanteriya (piyada qoşunları) generalı Sergey Alekseyevic Bulqakov artıq Dərbənddə idi. Qoşunlar Gəncəyə yürüşə tam hazır olduqdan sonra general onları Quba və Qazıqumuk əyalətlərindən yan keçərək, birbaşa Bakıya apardı. O, şəhərə yaxınlaşanda bəyannamə göndərüb sakinləri rus imperatorunun mərhəmətinə sığınmağa çağırırdı və əks təqdirdə "məğlubedilməz qoşunlarla şəhərin bünövrəsini silikləməklə" hədələdi. Bakı xanının yaxın adamlarından biri Süleyman bəy bəyannaməyə cavab olaraq Bulqakovu cəzalandırır ki, xan əfv ediləməsə, şəhər sona qədər müdafiə olunacaq, əhali hökmdardan iznsiz heç nəyə qol qoymayacaqdır..."

O dövrün müasirlərinin söylədiyinə görə, Xan sarayının çox zəngin və gözəl tərtibatı olmuşdur. 1837-ci ildə Sankt-Peterburqda dərc edilmiş "Kavkazцы или подвиги и жизнь замечательных лиц, действовавших на Кавказе" adlı kitabda 1806-cı ildə Bakının ruslar tərəfindən işğalı, Xan sarayının qərar olunması belə təsvir edilir. "Bakı xanının Bulqakov üçün təmizlənmiş sarayında bizim zabitlərin diqqətini divarlarda yağlı boya ilə ustalıqla çəkilmiş və qızıl təkləmiş döyüş səhnələri əks etdirmiş tarixi səhnlər çəkdi. Onları uzun iskenərlə divarlardan qopardılar. Təcübüldür ki, bəzilərində heç pozulmamışdı da. Ümumiyyətlə, bu ev çox zəngin idi: qapı və çərçivələr qırmızı çinər ağacından idi, çoxlu qiymətli xalçalar, ipək parçalar, hətta Şərqi adətinin əksinə olaraq güzgülər vardı. Görünür ki, xan çıxıb gətirməyə heç də tələsmirdi. Bütün bu vətəndaşlıq bəzilməklərlə əlaqəli təmizlədikləri ki, heç nə qalmadı".

Nəhayət, bütün bu faktları təsdiqləyən yeni tapıntı isə alman etnoqraf və rəssamı A.V.Kizevettin "Sonuncu Bakı xanının güzgüli zalı"nın yağlı boya ilə çəkilmiş çox qiymətli rəsmi olmuşdur. Son orta əsrlərdə, hətta XVIII əsrin sonlarında Azərbaycan saraylarının bəddi tərtibatından məlum olduğu kimi, burada aynabəndlik texnikasından geniş istifadə edilmişdir.

Bu nadir rəsm əsəri Xan sarayının bu günədək naməlum olan daxili interyeri haqqında ilk vizual məlumatı verən çox qiymətli tapıntıdır. Çünki biz indiyədək "güzdülü qonaq otağı" haqqında yalnız mənbələrdən, hərbi yazıçı və səyyahların yazılarından, həmçinin xalq deyimlərindəki rəvayətlərdən başqa bir şey bilmirdik. Əsərdəki götürüntülər yuxarıda adı çəkilən mənbələrdə sözlə təsvir edilən məlumatlarla üst-üstə düşür. Rəsmdə güzdülü zalın interyerində çox güman ki, Bakı xanlarının nəslindən olan xan və xanxadələrin portretləri əks edilən məşhur divar rəsmlərini, qızıl işləmələrin, yer döşəməcəklərinin, fəvvarə və memarlıq detallarının aydın təsviri verilmişdir. Rəssam bu əsərdə otağın gözəlliyini və tavanının da bəzək ornamentlərini vurğulaya bilmişdir.

Ümumi, həm də fərqli cəhətlər vardır. İrəvan, Şəki, Gəncə xan saraylarının divar və tavanlarına yağlı boya ilə qızıl tutulmuş təbiət təsvirləri, döyüş səhnələri və portretlər çəkilmiş, stalaktitlər, buxarı və taxçalar güzgülərlə işlənmişdir. Xan saraylarının ən böyük zallarında o dövvrə xas fəvvarələrin olması da mütləq idi. Şamaxı xan sarayı da Şəki xan sarayını kimi, zəngin divar rəsmləri ilə bəzədilmişdi.

Xan sarayları ümumi quruluşlarına, eksteriyer və interyerlərinə görə fərqlənsələr də, eyni struktura və memarlıq üslubuna malikdirlər. Maraqlıdır ki, digər sarayların xarici interyeri də daxili qədər zəngin olduğu halda, Bakı xan sarayının fəsad quruluşu çox sadədir. Lakin Bakı xan sarayını böyük bir kompleksə malikdir, yeni bir neçə bina, məscid, hamam, ovdan, təsərrüfat həyati, mətbəx, su artıma və su təchizatı sistemi, hovuzlu bağ-baxçaları həyat və müxtəlif təyinatlı mülklərdən ibarətdir. Bakı xan sarayını bəzi memarlıq detallarından başqa, demək olar ki, hər cür bəzək elementlərindən məhrumdur. Sadə, lakin sərt və əzəmətli xarici quruluşu Bakı memarlığı üçün xarakterik idi. Şirvanşahlar sarayının daxili interyeri də vaxtilə zəngin çalarlarla bəzədilmiş olsa da, xaricdən bir o qədər əzəmətli, lakin sadədir.

2015-ci ildə hamam kompleksində aparılan tədqiqat işləri, həmçinin Moskva və Sankt-Peterburq şəhərlərində dövlət arxivlərindən gətirilmiş xərşitlər üzərində aparılan araşdırmalar nəticəsində bu kompleksin ayrıca divarlarının və hamam hasarının iki darvazasının olması aşkar edilmişdi.

XVIII əsrin II yarısı və XIX əsrdə İcraiyyə Şurasının mükməllər qrafik xərşitlərinin hazırlayan rus hərbi hidroqrafı şimal qala qapısına (Qoşa Qala qapıları) yaxın su anbarının və bir məhəllə məscidinin olduğunu da xəritədə qeyd etmişlər. Bu ərazidə geniş arxeoloji qazıntılar aparılmaqdan əfsuslar olsun ki, xərşitlərdə qeyd edilən bir neçə abidə aşkar olunmamış və hələ də torpaq altında qalır.

1919-cu ildən sonra kompleksdə daha bir neçə dəyişikliklər edilmişdir. Belə ki, ötən əsrin 30-cu illərində hamamın ərazisində kanalizasiya və su xətlərinin çəkilməsi NKVD-nin qərarı ilə həyata keçirilmişdir. 2015-ci ildə arxeoloji qazıntılar zamanı həmin 3 sıra abidə boru aşkar edilmiş və fotofiksasiya edilərək arxivləşdirilmişdir.

Hamam kompleksinin əsas qapısı Bakı xanlarının saray kompleksinin Qala divarına bitişik divarı yanından olduğundan, demək olar ki, bu hamam saray adlı olmuşdur. Araşdırdığımız xərşitlərdən bəlli olur ki, saray kompleksinin təsərrüfat həyati nisbətən daha geniş və aydın oxunan formadadır. Burada mətbəx, yemək otaqları, xidmətçi otaqları, rəhbərlik otaqları, saxlama otaqları su tənzimləmə-paqlaşdırma (su artıma sistemi) və təmizləmə qurğusu, anbarlar, quylar, tənidlər yerləşir.

Həyətə əsas təqili girişlə üzvbüz duluscu emalatxanası da mövcud olmuşdur. Kompleksin həyətində məscid və bu məscidin də ayrıca həyati, minarəsi və ikiyarıslu otaqları var imiş. Bu fakt da xəritədə öz əksini tapmaqdadır. Həyətə ovdan yaxınlığındakı gizli yeraltı yolun da olması və bu yolun arxeoloji parkın ərazisindən keçən yeraltı yol ilə bağlantısını da xalq arasında söyləyirlər. İkinci bir yeraltı yolun da Qoşa Qala qapılarının altından keçərək indiki Həsən Əliyev küçəsi istiqamətində yeraltı yol ilə bağlantısı olduğu da bizə məlumdur. Digər tərəfdən xəritəyə baxdıqda başqa bir yeraltı yolunun olduğu anlaşılır.

Eləcə də yeni tapılmış yeraltı hamamı da Xan Sarayı Kompleksinin bir tərkib hissəsi kimi qəbul etmək olar. Belə ki, məşhur türk səyyahı Övliya Çələbi 1647-ci ildə İrəvan xanının bacısını almış Bakı xanı Əşrəf xanın toyunda iştirak etmək üçün 10 gün Bakıda qonaq olmuşdu. O, "Səyahət-namə"sində Bakı qalasındakı üç hamamdan bəhs etmiş, lakin Mirzə xan hamamının daha xoş olduğunu xüsusi qeyd etmişdir.

Bakı şəhərinin tarixində əhəmiyyətli yeri olan Bakı xan sarayını yaxın gələcəkdə əsaslı yenidənqurma, konservasiya və bərpa işlərindən sonra muzey kimi ictimaiyyətə təqdim ediləcək.

Kamil İBRAHİMOV, professor

Arxe QUT: "İsrail və Azərbaycan tarixboyu bir-birinə sadıq, çiyin-çiyinə olublar"

Xarici KİV-də yayılmış məlumata görə, Ermənistan Müdafiə Nazirliyinin KİV-ində də fəaliyyət göstərən bir erməni hərbi ekspert anonimlik şərtlərinə bənd olaraq, guya İsrail Təl-Əvivdə Ermənistan səfirliyinin açılması müqabilində Ermənistanla mühüm hərbi sirlər verməyə razılıq.

AZƏRTAC xəbər verir ki, beynəlxalq münasibətlər sahəsində tanınmış İsraili ekspert Arxe Qut Ermənistan KİV-ində də yayılmış bu təhrifçi informasiyanı şərh edib. Arxe Qut qeyd edib ki, Ermənistan KİV-nin və Ermənistanın siyasi elitasının İsrail ilə Azərbaycan arasında ciddi qarşılıqlı münasibətlərə, o cümlədən bu iki ölkənin hərbi strateji əməkdaşlığına həmişə kin-küdurətlə və paxılıqla yanaşması təəssüf doğurur.

Arxe Qut vurğulayıb: "Ermənilər bir faktı heç cür 'həzm edə' bilmirlər ki, Cənubi Qafqazda İsrailin strateji tərəfdaşı olan Azərbaycan bu hərbi-strateji tərəfdaşlıq sayəsində postsovet məkanında heç bir başqa ölkənin malik olmadığı texnologiyaları qazanıb. Bu, bizim tərəfdaşlığımızın paxılığını çəkənlərə real və həqiqi cavabdır. İsrail-Azərbaycan münasibətləri strateji tərəfdaşlıq xarakteri daşıyır, bu iki dövlət arasında siyasi və hərbi-texniki tərəfdaşlıq ən yüksək etimada və daimi dialoqa əsaslanır.

Qutun sözlərinə görə, bu gün İsrail-Azərbaycan tərəfdaşlığı şəxslənərək energetika, kənd təsərrüfatı, yüksək texnologiyalar sənayesi, səhiyyə, hərbi-texniki tərəfdaşlıq sahələri əhatə edir. İsraili ekspert vurğulayıb: "Ermənilər həsəd apara bilər, təhrifçi hərəkatlar törədə, cəfəng xəbərlər yayı bilər, lakin bu gün tarixi fakt ondan ibarətdir ki, Azərbaycanın hərbi sənayesinin qurulmasında İsrailin müdafiə şirkətləri fəal iştirak ediblər və bu iştirak davam edir. Bu baxımdan erməni təhrifçiləri bilməlidirlər ki, bizim strateji münasibətlərimizə həsəd aparmaq o qədər də yaxşı hərəkət deyil. Azərbaycan uğurlu geosiyasi və geoiqtisadi təşəbbüslər sayəsində regionun ən güclü geosiyasi

aktoruna çevrilib, Cənubi Qafqaz kimi strateji regionda heç bir siyasi, iqtisadi məsələ və nəqliyyat məsələsi Azərbaycanın iştirakı və razılığı olmadan həll edilə bilməz. Azərbaycan ilə İsrail arasında diplomatik münasibətlərin 28 illik tarixi ərzində yəhudi dövləti ilə əhalisinin ekseriyatı müsəlmanlar olan dövlət arasında strateji münasibətlərin zəruri və həyat qabiliyyəti olması sübut edilib. Bizim dost ölkələr həqiqətən etibarlı strateji tərəfdaş kimi qarşılıqlı fəaliyyət göstərir, biz tarixboyu heç vaxt bir-birimizə xəyanət etməmişik, həmişə bir yerdə, çiyin-çiyinə olmuşuq.

Ermənistan KİV-ində guya "İsrailin Təl-Əvivdə Ermənistan səfirliyinin açılması müqabilində Ermənistanla mühüm hərbi sirlər verməyə razılıq" barədə cəfəng provokasion xəbərlər yayması çox güllünc, məsuliyyətsiz, qeyri-ciddi və qeyri-adekvat təsir bağışlayır. Arxe Qut soruşur: Doğrudanmı Yerevanda belə düşüncələr ki, İsrailin Müdafiə Nazirliyində və bu nazirliyin nəzarəti altında fəaliyyət göstərən hərbi şirkətlərdə uzaq görməz, səfəh və məsuliyyətsiz adamlar oturub, onlar Təl-Əvivdə dilənçi kökündə və perspektivsiz Ermənistanın səfirliyinin açılması namına mühüm hərbi sirləri verməyə hazır olacaqlar. Vəziyyətə daxiləndə yaxşı bələd olan bir adam kimi, bu təhrifçilərə demək istəyirəm: onu görməyəcəksiniz! Özü də bundan sonra Ermənistan İsrail ilə etimada əsaslanan münasibətlər qurmağa ümid bəsləyir. Təhrifçi erməni cənablara xatırlatmaq istəyirəm ki, İsrailin hərbi-sənaye kompleksi İsrail Müdafiə Nazirliyinin nəzarəti altında fəaliyyət göstərən yeterincə ciddi qurum və peşəkarlardan ibarət çox məsul komandadır.

Ermənilərin yaydığı təhrifçi informasiyaya görə, "Azərbaycan cəbhə xəttində ermənilərə qarşı tədbir görə bilməyib, çünki ermənilər İsraildən alınmış informasiya əsasında profilaktik iş aparırlar".

Növbəti sərəsləmədir... Görünür, rəsmi Yerevan unudur ki, bugünkü Azərbaycan Ordusu qüdrətli, ən müasir texnika və silahlar, ən yüksək döyüş hazırlığı, şəxsi heyatın intizamı və döyüş ruhu deməkdir. Qut qeyd edir ki, müasir müharibədə hansı tərəf döyüş əməliyyatlarını daha müasir yüksək texnologiyalarla təmin etmək imkanına malikdirsə, həmin tərəf qalib gəlir.

İsraili ekspert vurğulayıb: "2016-cı ilin Aprel əməliyyatı zamanı İsraildən alınmış pilotsuz zərbə qurğularının erməni işğalçılara qarşı səmərəli tətbiqini xatırlamaq kifayətdir və bu barədə çox danışmaq olar. Heç kəs unutmayıb ki, Azərbaycan Silahlı Qüvvələri 2016-cı il aprelin əvvəlində Ermənistanın hərbi provokasiyalarına cavab olaraq və öz vətəndaşlarının təhlükəsizliyini təmin etmək məqsədilə Ermənistan ordusuna sarsıdıcı zərbə endirildilər.

Arxe Qut yazır: "Bir neçə ay bundan əvvəl mən təmas xəttində oldum və atəşkəs rejiminin amanabən olmasını real hiss etdim. Müasir, güclü və müstəqil Azərbaycan artıq XX əsrin 90-cu illərinin sonunda görülməmiş ölkə deyil. Hər kəs çox yaxşı anlar ki, üçüncü ölkənin dəstəyi olmasaydı, dilənçi kökündə olan Ermənistan Azərbaycan ərazilərinin 20 faizini işğal edə bilərdi. Azərbaycanın sərbəst artıq tükənməkdədir. Rəsmi

Bakı Ermənistanla dafələrlə xəbərdarlıq edib ki, Azərbaycan mövcud status-quo ilə heç vaxt razılaşmayacaq. Lakin Ermənistanın hərbi və siyasi rəhbərliyinin sərəm bəyanatları və İsrail ilə Azərbaycanın arasını vurmaq cəhdləri onu göstərir ki, ermənilər çox narahatdırlar, qorxuya və təşvişə düşüblər".

İsraili ekspert vurğulayıb: "2016-cı ilin Aprel hadisələri zamanı Azərbaycan Ordusunun sürətli əks-hücumundan sonra Ermənistan ordusunun müdafiə xətti sarsıldı, Azərbaycan Silahlı Qüvvələri strateji əhəmiyyətli bir neçə yüksəklik və yaşayış məntəqəsini öz nəzarəti altına qaytaranda biz Ermənistanla real antiisrail işi yarisinin və antisemitizmin şahidi olduq.

Erməni diasporu hətta İsraildə də Azərbaycan-İsrail tərəfdaşlığına qarşı etiraz nümayişləri keçirdi. İsrail ilə Azərbaycanın hərbi əməkdaşlığı məsələsinin Ermənistan tərəfindən tənqid edilməsinə gəldikdə, vurğulamalıyıq ki, Azərbaycanın və İsrailin dostlarını və tərəfdaşlarını yalnız bu ölkələr özəri seçir, hərbi-texniki sahədə strateji əməkdaşlığın və tərəfdaşlığın səviyyəsini özləri müəyyən edir".

Qutun sözlərinə görə, İsrail Dövləti Azərbaycanın ədalətli mövqeyini, onun ərazi bütövlüyünü fəal dəstəkləyir.

Beynəlxalq münasibətlər sahəsində tanınmış İsraili ekspert Arxe Qut məqaləsinin sonunda yazır: "Azərbaycan ərazilərinin Ermənistan tərəfindən işğalı 28 ildən çoxdur ki, davam edir. Bu təcrübə nəticəsində Azərbaycanda 1 milyon insan qaçqın və məcburi köçkün vəziyyətinə düşüb. Bu mürəkkəb geosiyasi şəraitdə Azərbaycanın ədalətli mövqeyini Yaxın Şərqdə İsrail Dövləti kimi mühüm strateji tərəfdaş və güclü geosiyasi aktor tərəfindən dəstəklənməsi Azərbaycan üçün çox zəruri və çox əhəmiyyətlidir".

OXUCULARIN NƏZƏRİNƏ "AZƏRBAYCAN"

qəzetinə 2020-ci ilin ikinci yarısı üçün abunə yazılışı kampaniyası davam edir!

Abunə respublikanın bütün poçt şöbələri tərəfindən aparılır. Eyni zamanda aşağıda göstərilən mətbuat yayımı qurumlarına müraciət edə bilərsiniz:

- "Azərbaycanı" ASC (012) 440-46-94, (070) 244-17-34
- "Azərpoçt" ASC (012) 598-49-55, (051) 225-02-13
- "Qaya" firması (012) 564-63-45, (050) 214-04-05
- "Kaspi" MMC (012) 432-39-55, (012) 510-82-24
- "Region Press" MMC (055) 316-79-01, (050) 316-79-01
- "Səma-M" MMC (012) 594-09-59
- "Ziya" LTD (012) 497-76-96, (050) 306-77-22
- "Pressinform" MMC (012) 598-49-52, (070) 340-01-00
- "City press" MMC (055) 819-09-26

6 aylıq
62,40 (altmış iki manat qırx qəpik) manat

3 aylıq
31,20 (otuz bir manat iyirmi qəpik) manat

1 aylıq
10,40 (on manat qırx qəpik) manat

Hörmətli oxucular!
Abunə ilə bağlı hər hansı bir problemlə üzləşsəniz, redaksiyaya (012) 539-59-33 nömrəli telefona zəng vura bilərsiniz.

ABUNƏ YAZILMAĞA TƏLƏSİN!

Maykl RAYAN: "Qaydalara ciddi şəkildə riayət olunmalıdır"

Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının (ÜST) rəyinə əsasən, dünyanın bir çox ölkəsində koronavirus infeksiyasına yoluxmanın yenidən artması pandemiyasının ilk dalğasının ikinci pik nöqtəsi kimi dəyərləndirilməlidir. Bunu təşkilatın fəvqəladə hallar proqramının icraçı direktoru Maykl RAYAN Cenevrədə keçirilən brifinqdə deyib. O bildirib ki, gigiyena qaydaları, sosial məsafənin qorunması və yoluxmuş şəxslərin və onlarla ünsiyyətdə olanların effektiv təcrid tədbirlərinə ciddi şəkildə riayət olunmalıdır. Əks halda, infeksiyanın səviyyəsi davamlı şəkildə yüksələcək və xətli inkişaf edə bilər. ÜST rəsmisi bildirib ki, ikinci dalğanın baş verməsi potensialı qış mövsümündə daha real görünür.

Beynəlxalq aləm

Yaponiyada 230 minə yaxın insan təxliyə olunub

Yaponiyada leysan yağışlara və torpaq sürüşməsinə görə 230 minə yaxın adam təxliyə olunub. Bu barədə "RIA Novosti" agentliyi xəbər verir. Bu təbii hadisə yerli hakimiyyəti insanları evakuasiya etməyə məcbur edib. Hazırda Qaqosima və Kumamoto prefekturalarında 227 mindən çox insan evakuasiya olunub. Bun-

dan əlavə, hər iki prefekturada yaşayan 90 mindən çox insana təxliyə olunmaq tövsiyə edilib. Bu regionda yağın şiddətli leysan yağışlarının nəticəsində yağıntının miqdarı 400 millimetrdən çox olub, çaylar daşdı, bir neçə yerdə körpülər, evlər dağılıb, kommunikasiya xətləri sıradan çıxıb, bir neçə yaşayış məntəqəsi su altında qalıb.

PKK terrorçularına ağır zərbə vurulub

Türkiyənin təhlükəsizlik qüvvələri tərəfindən həyata keçirilən antiterror əməliyyatları nəticəsində PKK terror təşkilatının daha bir təhlükəli üzvü məhv edildi. Bu barədə yerli KİV xəbər verir.

Türkiyə Daxili İşlər Nazirliyindən verilən məlumata görə, Tunceli vilayətinin Ovacık bölgəsində aviasiyanın dəstəyi ilə keçirilən əməliyyat zamanı zərərsizləşdirilmiş iki terrorçudan birinin xatırdada olduğu müəyyən edilmişdir. "Sefkan Mardin" ləqəbli Ferhat Ateşinin ələ keçirilməsi üçün 500 min türk lirəsi (təxminən 71 min ABŞ dolları) məbləğində mükafat vəd olunmuşdu. Ölkə daxilində keçirilən antiterror əməliyyatları nəticəsində cari ilin altı ayında ümumilikdə 562 terrorçu zərərsizləşdirilib.

Bu arada Milli Müdafiə Nazirliyinin məlumatında bildirilir ki, İraqın şimalında həyata keçirilən "Pence-Qaplan" antiterror əməliyyatı çərçivəsində daha üç nəfər PKK terrorçusu məhv edilib, təşkilata məxsus cəbbəxana ələ keçirilib.

Paşinyanın kilsə ilə qarşıdurması böyüyür

Ermənistanın siyasi qüvvələr baş nazirə qarşı birləşir

Əvvəlki 1-ci səh.

Ekspertlər hətta kilsəni iqtidara qarşı çevrilib potensialı daşıyan mühüm güc hesab edirlər. İndi Paşinyanın komandası bu gücün qarşısını almaq üçün əlindən gələni edir. Elə bu da qarşıdurmanı daha da şiddətləndirir. Kilsənin Koçaryanın buraxılması ilə bağlı tələb irəli sürməsi əslində onu siyasətə qarşısının bariz nümunəsidir. Bu durumda hökumət əleyhinə kampaniyalara açıq-aşkar şəkildə qoşulan, mövcud siyasi elitaya qarşı təbliğata maliyyə xərcləyən kilsə keçmiş hakimiyyətin təmsilçiləri ilə də sıx şəkildə işləməyə başlayıb. Kilsənin Ermənistan Respublika Partiyası tərəfindən himayəsi, Paşinyanın komandası tərəfindən maraqları təmin olunmayan biznes oligarxları ilə işbirliyi içərisində olması onun imkanlarını daha da artırır.

Beləliklə, baş nazirin kilsə ilə qarşıdurması, əslində, siyasi opponentləri ilə mübarizəsinə də yönəlib. Kritik həddə çatan münasibətlər fonunda Erməni Apostol Kilsəsi ilə Paşinyanın komandası arasında açıq-aşkar qarşıdurma təhsil sistemində də özünü büruzə verir. 2003-cü ildən etibarən məktəb dərsliyinə salınmış "Erməni kilsəsinin tarixi" adlı fənnin Ermənistanın Təhsil Nazirliyi tərəfindən tədris planından çıxarılması kilsə və inancılı təbəqələr tərəfindən həddə qədər qarşılanıb. Bu fakt siyasi iqtidarı qəti surətdə Apostol kilsəsinin fəaliyyətinə qarşı olduğunu və münasib-

şənin həlli yolunda hansısa kompromisə getməyəcəyinə dəlalət edir.

Kilsənin keçmiş siyasi hakimiyyətin dövründən qalan geniş səlahiyyətlərinin mövcud iqtidar tərəfindən azaldılması özünü Yerevan şəhərində kilisə tikintisi üçün ayrılan torpaq sahəsinin hakim "Mənim Addımım" fraksiyasının üzvü Levon Zakaryan tərəfindən bələdiyyələrə geri qaytarılması tələbində də büruzə verir. Eyni zamanda, siyasi iqtidarı məqsədyönlü fəaliyyəti ilə Eçmişdənin şəhərinin meri olaraq məhz ateist Diana Qasparyan seçilib. Apostol kilsəsinin aqressiyasına səbəb olan bu hadisə, kilsə ilə iqtidar arasındakı münasibətlərin daha da sürətlə uçuşurunu yuvardığına göstərir.

Kilsəyə qarşı aparılan elan olunmuş müharibənin kulminasiya nöqtəsi isə baş yepiskop Navasard Koçaryana qarşı Ermənistan Milli Təhlükəsizlik Xidməti tərəfindən fındıqdaçlıq və çirkli pulların yuyulması ittihamı ilə cinayət işinin açılması idi. O, maliyyə cinayətlərində ittiham olunan Aqot Sukiasyan və keçmiş baş nazir Tigran Sarkisyan ilə birgə Kipr qeydiyyatlı ofşor şirkətlərdən birinin 33 faizlik pay sahibi kimi ortaq olub.

Ermənistan hakimiyyəti hətta erməni kilsəsinin rəhbərinin dəyişdirilməsi məsələsinə nəzərdən keçirməkdədir. Buna səbəb kimi, keçmiş rejimin kilsə ilə əlaqələrinin yüksək səviyyədə olmasıdır. Bundan sonra Nikol Paşinyan kilsə daxilində keçmiş oligarxik rejime

yaxın nümayəndələrin hökumətin işində narazı olduğunu və tez-tez siyasi proseslərə açıq-aşkar müdaxilə etdiyini bildirdi.

Ötən il Ermənistan parlamenti ümumerməni katolikosunun dövlət mühafizəsi üçün maliyyə vəsaitinin artırılması haqqında qanun layihəsinin qəbul etmədi. Bu tərarlar arasında ziddiyyətli ilk görülməsi idi. Onda Nikol Paşinyanın "Çixış" fraksiyası bildirdi ki, xalqın arasında katolikosun sərbəst gəzə bilməsi öz problemdir: "Bu barədə özü düşünməlidir". Yeri gəlmişkən, Paşinyan diaspor komitəsinin ləğv edəndə kilsə ona qarşı çıxdı. Ümumerməni katolikosu ona açığı məktub ünvanlayaraq erməni diasporunun fəaliyyətini yüksək qiymətləndirmiş, komitəyə ehtiyacın olduğunu vurğulamışdı. Bütün bunlar kilsə və hakimiyyət arasında qarşıdurmanı şiddətləndirir.

Bu fonda kilsə indi Ermənistan hökumətinə yaranan narazılıqdan istifadə edərək daha aktiv şəkildə Paşinyana qarşı çıxır. Hərbi-siyasi cəhətdən Paşinyan hökuməti həm Ermənistan, həm də Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərində öz mövqeyini necə möhkəmləndirirsə, dini anlamda da indiki kilsə qarşısındakı zərərsizləşdirməklə özünə gələcəkdəki potensial maneələri təmizləyir. Bu da əslində qarşıdurmanı şiddətləndirir.

Elçin CƏFƏROV, "Azərbaycan"

Avropada "Remdesivir" in koronavirusdan müalicədə istifadəsinə icazə verilib

Avropa Komissiyası "Remdesivir" preparatının yeni növ koronavirusdan doğurduğu xəstəliklərin müalicəsində ilkin qaydada istifadə olunmasına icazə verib. Bu barədə Avropa Komissiyasının yaydığı bəyanatda bildirilir. Eyni zamanda, qeyd olunur ki, preparatdan bir sıra şərtlərə əməl edilməklə istifadə oluna bilər. Sənəddə bu şərtlərin nədən ibarət olduğu açıqlanmışdır. Qurumun nümayəndəsi bir qədər əvvəl məlumat vermişdi ki, preparatın istehsalçısı olan Gilead Sciences kompaniyası ilə "Remdesivir" in Avropa bazarına kifayət miqdarda çatdırılması barədə danışıqlar aparılır. Bununla yanaşı, "The Guardian" qəzetinin xəbərinə görə, ABŞ-in hakimiyyət orqanları preparatın bütün ehtiyatlarını satın alıb və yaxın üç ayda heç bir ölkə onu lazımı qədər əldə edə bilməyəcək.

Gilead Sciences təsdiqləyir ki, "Remdesivir" in tətbiqi koronavirus xəstələrinin sağalma müddətini dörd gündə qısaldır. Xəstəyə beşgünlük müalicə kursu ərzində 6 ampula dərman lazım gəlir. Şirkət inkişaf etmiş ölkələr üçün preparatın hər ampuluna 390 dollar vahid qiymət müəyyənləşdirib.

Xatırladaq ki, vaxtilə Ebola qızdırması, habelə SARS və MERS infeksiyalarının müalicəsində "Remdesivir" preparatından istifadə olunmuşdu.

Kanadada təyyarə qəzaya uğrayıb

Düən Kanadanın Alberta əyalətində kiçik-həcmli təyyarənin qəzaya uğraması nəticəsində 3 nəfər həlak olub. Bu barədə "CTV" telekanalı xəbər verir.

Məlumatla görə, hadisə Edmonton şəhər hava limanından 22 km şərqdə baş verib. Qəza yerinə xilasedicilər və polis cəlb olunub. Hadisə ilə bağlı araşdırma aparılır.

Çində yağışlarla əlaqədar fəvqəladə hazırlıq səviyyəsi artırılıb

Çində mövsüm yağışlarının törətdiyi sel və daşqın təhlükəsi ilə əlaqədar fəvqəladə hazırlıq səviyyəsi 4-cü dərəcədən 3-ə yüksəldilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, mövsümi yağışlarla əlaqədar daşqınlarla mübarizə, qəza-xilasetmə işləri və təbii fəlakətlərin nəticələrinin aradan qaldırılması üzrə işlər hazırda həlledici mərhələdədir. Ölkə rəhbərliyi məsələni nəzərə götürüb. Təbii fəlakət bölgələrində əhalinin təxliyəsi, leysanın tö-

rətdiyi fəsadların nəticələrinin aradan qaldırılması üçün bütün qüvvələr səfərbər olunub.

Siçuan vilayətində iyunun 26-dan başlayan leysanın əmələ gətirdiyi daşqın, sel, torpaq sürüşməsi və palçıq axını nəticəsində ölənlərin sayı 19-a çatıb. Üç nəfər isə itkin hesab olunur. Şiddətli yağışların ən çox ziyan və tələfat törətdiyi Miennin qəzasında təbii fəlakətin nəticələrinin aradan qaldırılması və axtarış-xilasetmə ilə yanaşı, əhalinin ərzaq, su və zəruri ehtiyac duyulan vasitələrlə təmin olunması, habelə COVID-19 pandemiyası ilə əlaqədar dezinfeksiya işləri də aparılır.

<p>BAŞ REDAKTOR</p> <p>Bəxtiyar SADIQOV</p>	<p>Ünvan</p> <p>AZ 1073, Bakı şəhəri, Mətbuat prospekti, 529-cu məhəllə, IV mərtəbə</p> <p>e-mail: secretary@azerbaijan-news.az az.reklam@mail.ru azerbaijan-news@mail.ru www.azerbaijan-news.az</p>	<p>Telefonlar</p> <p>Qəbul otağı - 539-68-71, Baş redaktor müavini - 538-86-86, 434-63-30, 538-97-96, Məsul katib - 539-43-23, Məsul katib müavini - 539-44-91, Parlament və siyasət şöbəsi - 539-72-39, 539-84-41, 539-21-00, İqtisadiyyat şöbəsi - 538-42-32, 538-35-55.</p>	<p>Beynəlxalq həyat, idman və informasiya şöbəsi - 432-37-68, Humanitar siyasət şöbəsi - 538-56-60, 539-63-82 İctimai əlaqələr şöbəsi - 539-49-20, 538-31-11, Fotoilustrasiya şöbəsi - 538-84-73, Kompüter mərkəzi - 538-20-87, Mühasibatlıq - 539-59-33</p>	<p>Qeydiyyat nömrəsi 1</p> <p>"Azərbaycan" qəzetinin kompüter mərkəzində yayılmış sahifələrdə, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilmişdir</p>	<p>Rəsmi sənəd və çıxışlarda sütyunlarla barabər, dörd üçün göndərilən digər yazılarda fikirlər də Azərbaycan dövlətinin mənafeyinə uyğun gəlməlidir</p> <p>Əlyazmalara cavab verilmir və onlar geri qaytarılmır</p>	<p>Gündəlik qəzet</p> <p>Tiraj 5847 Sifariş 1620 Qiyməti 40 qəpik</p>
---	--	---	--	---	---	---